

140 let šolstva na Zgornji Ložnici

ZGODOVINA
Raziskovalna naloga

Avtorji: Gašper Dovnik, Timotej Kos, Teo Šteinfelser

Mentor: Miran Lovrenčič, prof., Primož Rajh, prof.

Lektorica: Tanja Kamenšek, prof.

Zgornja Ložnica, 2021

Povzetek

Leta 2021 na Zgornji Ložnici obeležujemo 140 let organiziranega šolstva. Raziskovalna naloga osvetljuje prehojeno pot razvoja šolstva, hkrati pa predstavi, kakšen je bil odnos med šolo in krajem v tem obdobju, kako se je šola širila tako fizično kot vsebinsko. V ta namen je bila izdelana maketa šole v treh različnih zgodovinskih obdobjih, in sicer podoba šole iz let 1930, 1958 in 2005. V nalogi so s pomočjo anketnega vprašalnika predstavljene anekdote nekdanjih učencev, tako da je naloga zanimiva tudi za mlajše bralce.

Predstavljene so primerjave, kako so učenci preživljali čas v šoli takrat in kako ga danes, kateri predmeti se bili in so najbolj priljubljeni, katera malica je najboljša itd. Raziskovalna naloga predstavlja tudi osnovo za zbornik, ki ga bo šola izdala ob tem jubileju.

Ključne besede: razvoj šolstva na Zgornji Ložnici, učenci, devetletka

Abstract

In 2021 we are celebrating 140 years of organized education in Zgornja Ložnica. The research paper sheds light on the development of the educational process, and at the same time presents the relationship between the school and the village in this period, how the school has expanded both physically and in terms of content. For this purpose three models of the school were built from different historical periods, namely from the years 1930, 1958 and 2005. Findings in the survey questionnaire help the paper to become interesting to younger readers by providing anecdotes of former students. Comparisons of how students spent time at school in the past and how they spend it now are presented, which subjects were and are the most popular ones, which meals were and are popular with students. The research paper is also a base for a collection that will be published to commemorate this year's anniversary.

Key words: education development in Zgornja Ložnica, students, nine year-program primary school

Zahvala

Zahvaljujemo se našima mentorjema, g. Miranu Lovrenčiču in g. Primožu Rajhu, za vodenje skozi celotno raziskovalno nalogo in lektorici, ge. Tanji Kamenšek, ki je našo raziskovalno nalogo slovnično popravila in uredila. Iskrena hvala vsem, ki ste nas spodbujali, da smo nalogo uspešno dokončali, nazadnje tudi našim staršem, ki so nas potrpežljivo vozili v šolo tudi v popoldanskem času. Hvala g. Edmondu Pogorevcu, da je pristal na intervju in nam pomagal s svojimi odgovori osvetliti marsikatero zgodovinsko zanimivost. Zahvala tudi vsem sodelujočim v anketi.

Kazalo vsebine

1 UVOD	6
1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE	6
1.2 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE	6
1.3 METODOLOGIJA DELA	6
1.3.1 Delo z viri in literaturo	7
1.3.2 Terensko delo	7
1.3.3 Obdelava podatkov	7
1.3.4 Intervju	7
1.3.5 Anketni vprašalnik	7
1.3.6 Izdelava makete in zbornika	7
2 TEORETIČNI DEL	9
2.1 ZGODOVINSKI ORIS ŠOLSTVA NA ZGORNJI LOŽNICI	9
2.1.1 Nedeljska in privatna šola	9
2.1.2 Gradnja prvega šolskega poslopja	9
2.1.3 Enorazredna ljudska šola	9
2.1.4 Šola postane dvorazrednica	10
2.1.5 Šolstvo od prve svetovne vojne do tridesetih let 20. Stoletja	10
2.1.6 Trirazrednica	11
2.1.7 Šola med okupacijo	11
2.1.8 Šola od leta 1945 do 1990	12
2.1.9 Razvoj šole v samostojni Sloveniji	13
2.2 ŠTEVILO UČENCEV V RAZLIČNIH OBDOBJIH	17
2.3 ŠTEVILO UČITELJEV PO RAZLIČNIH OBDOBJIH	21
3 EMPIRIČNI DEL	23
3.1 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA STARŠE	23
3.2 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE	29
4 PRIMERJAVA NEKOČ-DANES	34
4.1 ŠOLA NEKOČ IN DANES	34
4.2 MAKETA ŠOLE	34
5 INTERVJU	36
5.1 INTERVJU Z EDMUNDOM POGOREVCEM	36
6 RAZPRAVA	39
6.1 VREDNOTENJE HIPOTEZ	39
7 ZAKLJUČEK	40
8 VIRI IN LITERATURA	41
PRILOGA A: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA STARŠE IN STARE STARŠE	42
PRILOGA B: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE	44

Kazalo slik

SLIKA 1 (OD LEVE PROTI DESNI): PROF. GABRIJEL MAJCEN (PRVI ZAČASNI DRŽAVNI UČITELJ NA VENČESLJU 1881), VENČESELJSKI NADUČITELJ IVAN POVH, PROF. KOPRIVNIK IN PRIHOVSKI NADUČITELJ LOVRO SERAJNIK	9
SLIKA 2: : LJUDSKA ŠOLA VENČESELJ PRI SLOVENSKI BISTRICI	10
SLIKA 3: STARA LESENA ŠOLSKA BARAKA, NOVI UČITELJSKI BLOK IN NOVA ŠOLSKA STAVBA NA ZGORNJI LOŽNICI, 28. NOVEMBRA 1955	11
SLIKA 4: POLAGANJE TEMELJNEGA KAMNA	12
SLIKA 5: UČENCI 9. C RAZREDA, PRVE GENERACIJE 2010–2019 Z RAZREDNIKOM PRIMOŽEM RAJHOM IN RAVNATELJICO TATJANO PUFIČ	14
SLIKA 6: OBNOVLJENA VZHODNA STRAN ŠOLSKEGA POSLOPJA Z NOVIMI IGRALI	15
SLIKA 7: RAZMERJE MED UČITELJI IN UČITELJICAMI V OBDOBJU 1881–1930.....	20
SLIKA 8: RAZMERJE MED UČITELJI IN UČITELJICAMI V OBDOBJU 1931–1970.....	21
SLIKA 9: RAZMERJE MED UČITELJI IN UČITELJICAMI V OBDOBJU 1971–2010.....	21
SLIKA 10: STAROST STARŠEV	22
SLIKA 11: SPOL STARŠEV	23
SLIKA 12: LETNICE ZAČETKA ŠOLANJA STARŠEV PO DESETLETJIH.....	23
SLIKA 13: KOLIKO LET SO STARŠI OBISKOVALI NAŠO ŠOLO	24
SLIKA 14: POMEN ŠOLE PO MNENJU STARŠEV NEKOČ	24
SLIKA 15: POMEN ŠOLE PO MNENJU STARŠEV DANES	25
SLIKA 16: SPOMINI STARŠEV NA ŠOLO.....	25
SLIKA 17: ODNOS PO MNENJU STARŠEV MED UČENCEM IN UČITELJEM NEKOČ.....	26
SLIKA 18: ODNOS MED UČITELJEM IN STARŠEM NEKOČ	26
SLIKA 19: MNENJE STARŠEV O ŠOLSKI PREHRANI NEKOČ	27
SLIKA 20: NAJLJUBŠA MALICA STARŠEV NEKOČ.....	27
SLIKA 21: NAJLJUBŠI PREDMET STARŠEV NEKOČ.....	28
SLIKA 22: ŠTEVILO UČENCEV, KI SO REŠILI ANKETO PO RAZREDIH	28
SLIKA 23: SPOL.....	29
SLIKA 24: ODNOS MED UČITELJEM IN UČENCEM PO MNENJU UČENCEV DANES	29
SLIKA 25: ODNOS MED UČITELJEM IN STARŠEM PO MNENJU UČENCEV DANES	30
SLIKA 26: POMEN ŠOLE PO MNENJU UČENCEV DANES.....	30
SLIKA 27: MNENJE UČENCEV O ŠOLSKI MALICI DANES	31
SLIKA 28: NAJLJUBŠA MALICA UČENCEV	31
SLIKA 29: NAJLJUBŠI PREDMET UČENCEV	32
SLIKA 30: UČENCI PRI IZDELOVANJU MAKETE.....	34

Kazalo tabel

TABELA 1: ŠTEVILO UČENCEV V ENORAZREDNI LJUDSKI ŠOLI PRI SVETEM VENČESLJU (1881–1902).....	16
TABELA 2: : ŠTEVILO UČENCEV V DVORAZREDNI LJUDSKI ŠOLI PRI SVETEM VENČESLJU (ZWEIKLASSIGE VOLKSSCHULE IN ST. WENZEL) 1902–1918.....	17
TABELA 3: ŠTEVILO UČENCEV V VENČESELJSKI DVORAZREDNI IN TRIRAZREDNI LJUDSKI (NARODNI) ŠOLI NA ZGORNJI LOŽNICI 1918–1941	17
TABELA 4: ŠTEVILO UČENCEV V OSNOVNI ŠOLI NA ZGORNJI LOŽNICI 1945–2020.....	18

1 UVOD

Pred 140 leti se je začelo organizirano šolstvo v našem kraju. Na začetku je pouk potekal v cerkvi, nato se je preselil v šolo. Skozi čas se je šola večala in dobivala vedno pomembnejšo vlogo na Zgornji Ložnici. V njej so skozi čas potekale različne prireditve, šola je postala pomemben element dogajanja v kraju, zato smo se odločili, da letos, ko praznujemo 140 let šolstva na Zgornji Ložnici, pripravimo raziskovalno nalogo z naslovom 140 let Šolstva na Zgornji Ložnici.

1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Leta 2021 obeležujemo 140 let organiziranega šolstva na Zgornji Ložnici. V ta namen želimo pripraviti raziskovalno nalogo, ki bo tudi bilten ob tem jubileju. V raziskovalni nalogi želimo osvetliti teh 140 let, in sicer kako je bilo s številom otrok, kako se je razvijal odnos med šolo in krajem, kako se je šola večala. V ta namen bomo naredili tudi maketo šole. Da bo naloga še bolj zanimiva za mlade bralce, bomo naredili primerjavo med šolo nekoč in danes.

Z anekdotami, opravili bomo anketo, bomo skušali izvedeti, kako so nekoč preživljali čas med odmori, kaj je bila najljubša malica pri učencih ...

1.2 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE

Pri raziskovanju smo postavili naslednje hipoteze:

1. hipoteza:

- Šola na Zgornji Ložnici je ena od najstarejših organiziranih šol v Občini Slovenska Bistrica.

2. hipoteza:

- Pogoji za izvajanje šolskega pouka so bili skozi čas vedno boljši.

3. hipoteza:

- Okolje, starši in učenci so bili v preteklosti s šolo bolj povezani.

4. hipoteza:

- Največ podatkov bomo pridobili s pomočjo šolske kronike.

5. hipoteza:

- V preteklosti je poučevalo na osnovni šoli Zgornja Ložnica več učiteljev kot učiteljic.

1.3 METODOLOGIJA DELA

Pri nastajanju raziskovalne naloge smo uporabili različne postopke in metode dela. Najprej smo se lotili iskanja virov, izvedli anketo med učenci, ki so krajanj Krajevne skupnosti Zgornja Ložnica ter opravili intervju. Dobljene podatke smo analizirali in interpretirali, pri čemer so nam bili v pomoč podatki anket in intervjuja.

1.3.1 Delo z viri in literaturo

Pri delu smo kot osrednji vir uporabili šolsko kroniko ter župnijsko kroniko župnije sv. Venčeslava Zgornja Ložnica. Prav tako nam je bil v veliko pomoč g. Edmund Pogorevc, tako z intervjujem, kot z

nasveti, kako in kje poiskati podatke. Pri delu smo si pomagali s publikacijami ter članki iz lokalnega tednika Panorama in članki iz šolskih časopisov.

1.3.2 Terensko delo

Terenskega dela je bilo zaradi situacije povezane s COVID-19 zelo malo. Obiskali smo čitalnico v Knjižnici Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici ter uredništvo tednika Panorama, kjer so nam posredovali številke časopisa Panorama, povezane z našo tematiko.

1.3.3 Obdelava podatkov

Ena izmed metod našega dela je bila tudi obdelava podatkov, s katero smo obdelali podatke, pridobljene iz ankete, intervjuja in literature. Rezultate ankete smo uredili in predstavili z grafikoni ter jih med seboj primerjali. Na podlagi tega smo analizirali dobljene rezultate in iz njih izluščili ugotovitve in zaključke.

1.3.4 Intervju

Intervju smo zaradi situacije povezane s COVID-19 opravili preko elektronske pošte in z videokonferenčnim pogovorom z g. Edmundom Pogorevcem, bivšim vodjo podružnične šole na Zgornji Ložnici.

1.3.5 Anketni vprašalnik

Anketni vprašalnik smo oblikovali z izbirnim ter odprtim tipom vprašanj. K sodelovanju smo povabili učence (6–9. razreda) in starše (1–9. razreda), ki so obiskovali Osnovno šolo pohorskega odreda Slovenska Bistrica, Podružnica Zgornja Ložnica. Anketo je izpolnilo 54 učencev in 53 staršev. Anketo smo zaradi pandemije izvedli s pomočjo spletne aplikacije www.1ka.si.

1.3.6 Izdelava makete in zbornika

Naša naloga bo del zbornika, ki bo izšel ob našem jubileju, 140 let šolstva na Zgornji Ložnici. Izdelali smo tudi maketo, ki predstavlja razvoj šolskega prostora na Zgornji Ložnici.

2 TEORETIČNI DEL

V teoretičnem delu želimo predstaviti zgodovinski oris šolstva na Zgornji Ložnici od leta 1881 do danes.

2.1 ZGODOVINSKI ORIS ŠOLSTVA NA ZGORNJI LOŽNICI

V kraju Zgornja Ložnica je šola s svojo dejavnostjo že dolgo časa gradnik skupnosti. Ozrmo se v preteklost in spoznajmo kako je do tega prišlo in kakšen vpliv sta imela šola in kraj drug na drugega v zadnjih 140. letih. Leta 1881 se je namreč v kraju ustalila ljudska in osnovna šola ter ostala vse do danes, ko lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da število vpisanih otrok v zadnjih letih narašča.

2.1.1 Nedeljska in privatna šola

Ko je bila leta 1785 podružnična cerkev izločena iz skupne Tinjsko-venčeselske župnije, je prvi samostojni venčeselski duhovnik Maksimilijan Resnik začel poučevati otroke. Dvakrat na teden jih je učil branja in pisanja. Tako imenovano nedeljsko šolo je obiskovalo okoli 40 otrok. (Koropec, 1982)

Primož Felicijan Bröhlich (dalje Brelih), prvi oplotniški učitelj tamkajšnje šole, je okoli leta 1847 na Zgornji Ložnici kupil hišo in v njej odprl privatno šolo. Poučeval je štirikrat na teden okoli 30 otrok, katerih starši so mu prostovoljno plačevali za poučevanje. Otroke je učil pisanja, branja, računanja in petja. Ko je učitelj Brelih leta 1870 umrl, je pouk kakih pet let nadaljeval organist Šimon Jurše, ki pa je kmalu prenehal, saj so otroci premožnejših kmetov začeli hoditi v šolo na Prihovo, v Oplotnico in v Slovensko Bistrico. Večina otrok je tako ostala brez pouka. (Pogorevc, 1982)

2.1.2 Gradnja prvega šolskega poslopja

Zaradi vedno večjega števila otrok je avstrijska oblast s sedežem v Gradcu od krajevne občine zahtevala, da zgradi šolsko poslopje, vendar se je z gradnjo odlašalo. Gradnjo so zavirali domačini, zato so jim prigovarjali domači duhovniki in narodna buditelja dr. Josip Vošnjak in Lovro Stepišnik. Vaščan Lovro Stepišnik je v svojem »Zidarskem mlinu« s pomočjo narodnega buditelja, pisatelja in zdravnika dr. Josipa Vošnjaka leta 1863 ustanovil kmečko Bralno društvo pod Pohorjem in Slovensko bukvarnico (knjižnico). Pohorskim kmetom je posojal slovenske knjige, da so jih ob večerih brali svojim družinam. Prva izposoja knjige je zabeležena z datumom 28. avgusta 1863. Lahko rečemo, da je bila to prva slovenska potujoča knjižnica. (Spomini, 1982)

Prvi krajevni šolski svet, ki je bil izvoljen 9. maja 1879, je naslednje leto kupil zemljišče in zgradil prvo šolsko poslopje na Zgornji Ložnici, ki je bilo konec maja 1881 pripravljeno na začetek pouka. (Pogorevc, 1982)

2.1.3 Enorazredna ljudska šola

Od 11. junija 1881 dalje je podučitelj iz Slovenska Bistrice Gabrijel Majcen trikrat tedensko poučeval otroke na Zgornji Ložnici. Tega dne so slovesno predali šolsko poslopje v uporabo učencem in učiteljem. V šolo je prišlo okoli 57 otrok, naslednje leto pa že 123. V šolskem poslopju je bila učilnica in učiteljevo stanovanje. Ta prva državna šola v kraju je nosila ime Enorazredna ljudska šola pri svetem Venčeslju. Učitelj Majcen je povabil Johanna (Ivan) Povha, ki je v šolskem letu 1881/82 prišel za stalnega državnega učitelja v venčeselsko ljudsko šolo ter tu nato poučeval 44 let, vse do junija 1924. (Šolska kronika 1)

Slika 1 (Od leve proti desni): prof. Gabrijel Majcen (prvi začasni državni učitelj na Venčeslju 1881), venčeseljski nadučitelj Ivan Povh, prof. Koprivnik in prihovski nadučitelj Lovro Serajnik. (Spletna stran šole, 2021)

V šoli so ustanovili šolsko knjižnico in strokovno učiteljsko knjižnico, ki je posojala knjige učencem in odraslim. Tako je šolska knjižnica nekoliko nadomestila nekdanjo knjižnico Lovra Stepišnika. Učitelj Ivan Povh je z učenci pripravljaj razne proslave in prireditve za praznike, pritegnil pa je tudi odrasle. Zaigrali so prve igre na šolskem odru. Učenci so radi hodili v šolo, vendar so jih starši zadrževali doma za delo in pašo. Revnejšim učencem je okrajni šolski svet redno podarjal učne knjige. V zimskem času so v šoli kuhali kavo in čaj za učence. (Šolska kronika 1)

2.1.4 Šola postane dvorazrednica

Število šoloobveznih otrok je naraslo, zato je okrajni šolski svet v Slovenski Bistrici leta 1896 odločil, da je treba zgraditi drugo učilnico in razširiti šolo v dvorazrednico. Zaradi pomanjkanja sredstev so Zgornjeložničani prosili za zamik gradnje. Stanje se je poslabšalo, ko je ogenj poškodoval šolsko ostrešje. Velikega števila učencev ni bilo več mogoče poučevati v eni učilnici, zato je naslednje leto prišel odlok, da se mora šola razširiti v dvorazrednico. Gradnja dvorazrednice se je začela leta 1902. Istega leta je bil učitelj Ivan Povh povišan v nadučitelja in je na šoli zaposlil še drugega učitelja Oroslava Železnika. Celodnevni pouk v dvorazrednici je bil v slovenskem jeziku, le v drugem razredu so poučevali eno uro tedensko nemščino. Šolsko leto je bilo razdeljeno v štiri semestre, spričevala pa so otroci dobivali dvakrat letno. Da bi popestrili pouk, so leta 1904 postavili šolski čebelnjak. Ker je bila pitna voda slaba, so leta 1907 zgradili nov vodnjak. (Pogorevc, 2006)

2.1.5 Šolstvo od prve svetovne vojne do tridesetih let 20. stoletja

Po letu 1914 in začetku prve svetovne vojne so starejši učenci morali pogosteje poprijeti za kmečko delo, ker je bilo mnogo domačih moških v vojski. Venčeseljski učitelj in župnik sta bila zavedna Slovenca, saj sta podpirala in bila naklonjena majniški deklaraciji. Po koncu vojne je bilo v dvorazredno narodno šolo v šolskem letu 1918/19 vpisanih 154 učencev. V poznejših letih je število učencev nekoliko padlo, a je naraščalo število prvošolcev, kar je zahtevalo osamosvojitvev elementarnega razreda. Učitelj Ivan Povh je prosil za učiteljsko pomoč, ker sam ni mogel poučevati vseh učencev. Okrajni šolski svet v Mariboru je zato 18. septembra 1918 potrdil za novega učitelja začetnika Stanka Povha, nadučiteljevega sina. Na šoli sta poučevala še Ivanova žena, učiteljica Ana Povh (ženska ročna dela), in župnik Pankracij Gregorc (verouk). Venčeseljska učitelja pa sta delovala tudi izven šole, predvsem na gledališkem področju. (Šolska kronika 1)

Pouk je potekal v slovenskem jeziku, decembra 1920 pa so dobili navodilo, da se mora poučevati tudi srbohrvaščina in cirilica. Učitelji so dobili okrožnico, da se šolsko leto 1923/24 po novem začne 1.

septembra, konča pa 29. junija. Prejšnji celodnevni pouk je bil spremenjen le v dopoldanski pouk. Leta 1924 se je nadučitelj Ivan Povh upokojil, nasledil ga je sin Stanko Povh, ki postal šolski upravitelj. Na Zgornjo Ložnico je 1. novembra 1924 prišla učiteljica Hedvika Leben. V šolskem letu 1924/25 so v narodni šoli ustanovili Podmladek Rdečega križa, uvedeno je bilo novo ocenjevanje in od tedaj so ocene enake kot danes. (Šolska kronika 1)

Slika 2: : Ljudska šola Venčeselj pri Slovenski Bistrici. (Spletna stran šole, 2021)

Da bi povečali zanimanje za branje knjig, je šolski upravitelj Stanko Povh s pomočjo svoje žene Hedvike januarja 1931 v šoli ustanovil Javno narodno knjižnico. Knjižnica je imela 50 članov in okoli 200 knjig. Ljudje so v šoli poslušali šolski radio in brali knjige. Vsako leto pa je igro uprizorila tudi Javna narodna knjižnica. (Šolska kronika 1)

2.1.6 Trirazrednica

Leta 1935 je bila šola razširjena v trirazrednico. Pouk v šoli je potekal dopoldne (1. in 2. oddelek) in popoldne (3. oddelek). Januarja 1936 so mladi prevzeli vodstvo knjižnice in jo preimenovali v Prosvetno društvo pri svetem Venčeslju. V tem času je bila na šoli zelo aktivna dramska dejavnost. Iz kronike je razvidno, da so leta 1936 uprizorili deset dramskih iger, naslednje leto pa je dejavnost zamrla. S prihodom nemškega okupatorja se je slovenski pouk na Zgornji Ložnici prekinil. (Pogorevc, 2006)

2.1.7 Šola med okupacijo

Maja 1941 se je začel pouk v nemški ljudski šoli, ki so jo morali Nemci zaradi vojnih razmer na Zgornji Ložnici opustiti. Nemška vojska je nameravala v šoli urediti svojo postojanko, zato so stavbo v noči iz 7. na 8. avgust 1944 slovenski partizani zažgali. Šolsko poslopje je pogorelo in ložniško območje je ostalo brez šole. (Šolska kronika 2)

2.1.8 Šola od leta 1945 do 1990

Po končani drugi svetovni vojni sta se 19. maja 1945 vrnila na Zgornjo Ložnico slovenska učitelja Stanko in Hedvika Povh ter 1. junija 1945 začela s slovenskim poukom. Ker ni bilo šolskega poslopja, je bil pouk pod 300-letnim Antulnovim hrastom ob ložniškem potoku, pa tudi pod kozolcem ali v pisarni Krajevnega ljudskega odbora Zgornja Ložnica. Učitelja sta dobila stanovanje v podstrešni sobi župnišča. Upravitelj Stanko Povh je takoj seznanil krajevni, okrajni in okrožni ljudski odbor, da je treba na Zgornji Ložnici zgraditi novo šolsko poslopje. Naslednje šolsko leto 1945/46 sta se učiteljema pridružili učiteljici Sonja Kočevnar in Ana Povh Hren, verouk pa je poučeval domači župnik Ivan Zakošek. Pouk je bil 20. novembra 1945 zaradi mraza prekinjen. Na župnijskih njivah so med tem časom zgradili leseno šolsko barako z dvema učilnicama. V njej se je 11. januarja 1946 začel šolski pouk in tam ostal vse do leta 1955. Učenci so bili razdeljeni v tri oddelke. Razmere za pouk niso bile primerne, zato je upravitelj Stanko Povh neprestano opozarjal, da je potrebno zgraditi novo šolsko poslopje. (Šolska kronika 2)

Slika 3: Stara lesena šolska baraka, novi učiteljski blok in nova šolska stavba na Zgornji Ložnici, 28. novembra 1955. (Spletna stran šole, 2021)

V šolski baraki pa ni potekal samo pouk, ampak tudi kulturno življenje kraja, imela je namreč tudi gledališki oder. Na pobudo upravitelja Stanka Povha so ustanovili Kulturno umetniško društvo Alojz Avžner Zgornja Ložnica, ki je pod vodstvom učiteljev zaigralo mnogo iger, pripravilo številne prireditve in ustanovilo tudi pevski zbor. (Pogorevc, 2006)

Ugodnejši čas za gradnjo novega šolskega poslopja je nastopil leta 1952. V šolskem letu 1952/53 so določili lokacijo za novo šolo in pridobili potrebna dodatna zemljišča. Tako so 22. avgusta 1953 začeli graditi učiteljski blok, nato pa 15. avgusta 1954 še novo šolsko poslopje. Šola je bila zgrajena in 28. novembra 1955 je bila s slovesno proslavo izročena učencem in učiteljem v uporabo. V novo stavbo so počasi preselili svojo dejavnost tudi člani KUD, saj je šola še naprej ostala središče dogajanja v vasi. Na gradbenih načrtih za novo šolo se je zadnjič uporabilo ime Osnovna šola Venčeselj in uvedlo se je novo ime Osnovna šola Zgornja Ložnica. Ime Venčeselj se ni več uporabljalo. (Šolska kronika 2)

Učitelj Stanko Povh je s 1. novembrom 1958 predal upraviteljske posle Ivanu Ferku. S 1. januarjem 1962 je bila ukinjena samostojnost Osnovne šole Zgornja Ložnica, postala je podružnična šola. Na Zgornji Ložnici so ostali le štirje oddelki od 1. do 4. Razreda, učenci višjih razredov so se vozili v Osnovno šolo Pohorskega odreda Slovenska Bistrica. Skozi leta se je na šoli občasno izvajal pouk tudi v petem in šestem razredu. Oddelek podaljšanega bivanja je pričel z delom v šolskem letu 1973/74. Leta 1978 je šola dobila centralno kurjavo. (Šolska kronika 2 in 3)

2.1.9 Razvoj šole v samostojni Sloveniji

Leta 1993 je šola s Krajevno skupnostjo Zgornja Ložnica zgradila športno igrišče. Skozi leta se je med prebivalci razširila ideja, da je za napredek domačega kraja potrebno šolo posodobiti in prostorsko razširiti. Na pobudo krajevne skupnosti je bil leta 1997 izveden referendum za krajevni samoprispevek za širitev šole in vrtca ter izgradnjo telovadnice, ki bi postala večnamenski prostor namenjen krajanom. V sodelovanju z Občino Slovenska Bistrica in Ministrstvom za šolstvo se je projekt uresničil. Vaščani so 21. novembra 2003 s kulturno prireditvijo učencev in KUD Alojz Avžner Zgornja Ložnica položili temeljni kamen gradnje. Zaradi obnovitvenih del so se učenci od junija do novembra 2004 k pouku vozili z avtobusi v Slovensko Bistrico. (Panorama, 27. november 2003)

Slika 4: Polaganje temeljnega kamna (Panorama, 27. november 2003)

Prezidava z dograditvijo vrtca, novega dela šole z učilnicami in telovadnice se je končala leta 2004. Učenci podružnične šole so se 16. novembra 2004 vrnil nazaj v nove šolske prostore. (Šolska kronika 14)

V šolskem letu 2002/03 se je na Zgornji Ložnici začela uvajati devetletna osnovna šola, zato je bilo potrebno prilagoditi tudi šolski prostor. V šolskem letu 2007/08 je šola v celoti začela z izvajanjem programa devetletne osnovne šole. Učenci predmetne stopnje pa so se v višje razrede vozili na matično šolo v Slovensko Bistrico. (Šolska kronika 14)

V tem času je šola postala in ostala središče dogajanja v kraju, saj ima v njej še danes sedež krajevna skupnost, redno pa svoj kulturni program razvijajo sekcije Kulturnega društva Alojz Avžner (leta 2013 je društvo obeležilo 80 let delovanja) in Turističnega društva, ki je bilo ustanovljeno leta 2000. Športna dvorana ni namenjena zgolj šolskim športnim dejavnostim, temveč tudi rekreativcem v popoldanskem času. Dvorana je tako ohranila to, kar so si ob njenem nastanku želeli – postala je tudi večnamenski prostor tako za šolske kot krajevne prireditve in kulturne dejavnosti. Vsako leto tako v telovadnici obeležimo krajevni praznik, dramska sekcija uprizori premiero gledališke igre, moški pevski zbor ima vsakoletni koncert. Prav tako pa vsako leto nastopi tudi Etnološka skupina ufarci, ki je svoj prvi etnološki večer izvedla leta 2009. Krajevni odbor Rdečega Križa vsako leto pripravi srečanje starejših občanov. Na mnogih teh prireditvah sodeluje tudi šola s kulturnim programom. (Šolska kronika 13, 14, 15, 16)

Podružnična osnovna šola Zgornja Ložnica ima vseskozi tudi šolsko knjižnico. Dolga leta so jo vodile učiteljice, nato pa sta jo prevzeli knjižničarki šolske knjižnice na matični šoli v Slovenski Bistrici, ki sta zadolženi tudi za učbeniški sklad.

V zadnjih petnajstih letih so bile na šoli organizirane razne interesne dejavnosti, v katere so se učenci prostovoljno vključevali. Še posebej bi izpostavili lutkovno, folklorno, zborovsko in gledališko dejavnost. Prav tako pa so bili učenci zelo uspešni tudi na drugih področjih, tako na športnih tekmovanjih kot tekmovanjih iz znanja. (Šolska kronika 14, 15, 16)

Otroška lutkovna skupina Venčeselj velja za eno najuspešnejših lutkovnih skupin v Sloveniji. V zadnjih 15. letih je skupina dosegla zavidljivih sedem Zlatih plaket na državnem srečanju otroških gledaliških lutkovnih skupin Slovenije ter izvedla veliko nastopov po občini Slovenska Bistrica in širše, s čimer je glas naše šole ponesla daleč naokoli. Najodmevnejše in z zlato plaketo nagrajene so bile naslednje predstave: Neznani predmet na planetu Plastika (2007), Peter Pan (2013), Železni Janez (2014), Oliver Twist (2015), Peter Klepec (2016), Robin Hud (2017) in Pohorski triptih (2019). (Šolska kronika 14, 15, 16)

Otroška folklorna skupina velja za enega od kulturnih stebrov naše šole. Učenci vseh starosti folkloro radi obiskujejo, saj je folklorna tradicija na Zgornji Ložnici prepoznana tudi v širšem občinskem prostoru, zato je šola tudi redni gostitelj območnega srečanja otroških folklornih skupin v sodelovanju z JSKD Slovenska Bistrica. V zadnjem obdobju se je folklorna skupina redno udeleževala regijskih srečanj, s čimer je dosegala srebrna priznanja. Te je osvojila v letih 2009, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2017 in 2019. (Šolska kronika 14, 15, 16)

Posebej ponosni smo na uspeh naših pevcev. 30. maja 2018 se je del učencev iz 7. in 8. razreda podružnične šole, ki sodeluje pri mladinskem pevskem zboru, z mentorico Nadjo Stegne odpravil na mednarodno pevsko tekmovanje na Češko v Olomouc. Osvojili so 1. mesto in zlato priznanje v kategoriji A2 (otroški zbori do 16 let), posebno nagrado občinstva za najboljši zbor tekmovanja in nagrado Grand Prix za najboljši zbor tekmovanja po mnenju strokovne žirije ter postali absolutni zmagovalci tekmovanja. Tekmovanja se je udeležilo 30 zborov iz osmih držav, ki jih je ocenjevala petčlanska mednarodna žirija. Ob tej priložnosti je zboru čestital tudi minister za kulturo mag. Tone Peršak. (Šolska kronika 16)

Na šoli deluje tudi Ložniški gledališki band, ki je 2015 in 2019 osvojil zlato plaketo na državnem srečanju otroških gledaliških skupin Slovenije. Nagrajeni sta bili naslednji predstavi: Drevo (2015) in Oliver Twist (2019). (Šolska kronika 15, 16)

Od leta 2013 dalje na šoli poteka tudi raziskovalna dejavnost, učenci se z nalogami redno uvrščajo na regijska in državna tekmovanja. (Šolska kronika 15, 16)

Vsi navedeni rezultati na kulturnem področju so šoli omogočili, da je leta 2011 pridobila naziv kulturna šola, ki ga je uspešno obnovila v letih 2014 in 2018. Leta 2014 je šola prejela tudi najvišje priznanje »najbolj kulturna šola leta 2014« v kategoriji malih šol oz podružničnih šol. (Šolska kronika 16)

Šola dobro sodeluje tudi s športnimi društvi (Judo klub Impol, Nogometni klub Slovenska Bistrica, Gibalnica hop hop, Svizec), ki učencem omogočajo obšolsko obiskovanje športnih dejavnosti. Še posebej zgledno sodelujemo s Športnim društvom Zgornja Ložnica. (Šolska kronika 16)

Leta 2016 se je začela uresničevati dolgoletna želja, da bi se na Zgornji Ložnici vzpostavila popolna devetletka, torej da bi učenci lahko vseh devet razredov obiskovali v domačem kraju in se jim ne bi bilo treba voziti na matično šolo v Slovensko Bistrico. Želja se je uresničila v šolskem letu 2016/17, ko se je zaradi pomanjkanja prostora na matični šoli začel na podružnici izvajati pouk od prvega do sedmega razreda devetletne osnovne šole. Vsako naslednje leto je nato najvišji razred ostal na podružnici in tako je v šolskem letu 2018/19 postala devetletka, učenci generacije 2010–2019 pa prvi,

ki so celotno osnovnošolsko šolanje opravili na podružnični šoli. To je bilo v poseben ponos in veselje celemu kraju. (Šolska kronika 15)

Slika 5: Učenci 9. c razreda, prve generacije 2010–2019 z razrednikom Primožem Rajhom in ravnateljico Tatjano Pufič. (Vir: arhiv razrednika)

V šolskem letu 2018/19 so učenci vstopili v energetske prenovljeno stavbo, šola je dobila nov način ogrevanja s pomočjo toplotnih črpalk. V celoti je bil obnovljen stari del, in sicer je šola dobila nov plašč - izolacijo ter izolirano podstrešje, ki je bilo tudi očiščeno. Prav tako so bila zamenjana vsa obstoječa senčila ter dodana nova na zahodni in severni strani. Zamenjane so bile svetilke ter reflektorji v telovadnici. Prav tako je bila v celoti sanirana ravna streha, ki povezuje šolo s telovadnico. (Šolska kronika 15)

V šolskem letu 2018/19 sta učenca 9. c razreda, brata Lan in Žak Verko, pa sta v TV-oddaji Mali šef Slovenije osvojila prvo mesto in Podružnični šoli Zgornja Ložnica pridobila nagrado 10.000 €. S to oddajo se je pri učencih vzpodbujala zavest o dobrem in pravilnem prehranjevanju in razmišljanje o zdravi prehrani. Iz sredstev, ki sta jih šoli »prikuhala« učenca v oddaji Mali šef Slovenije, smo uredili šolsko igrišče in gospodinjsko učilnico. (Šolska kronika 16)

Leti 2020 in 2021 sta bili v marsičem posebni. Zaradi situacije povezane s COVID-19 se je pouk delno odvijal na daljavo, zato je bilo dogajanje na šoli vezano zgolj na vzgojno-izobraževalni proces, kulturne, športne in druge dejavnosti so bile v veliki meri onemogočene.

Slika 6: Obnovljena vzhodna stran šolskega poslopja z novimi igrali (Foto: Timotej Kos)

Podružnična šola Zgornja Ložnica je pomemben gradnik kraja, saj učencem iz okoliških krajev omogoča devetletno šolanje v bližini doma. V njej se nahajajo prostori Krajevne skupnosti Zgornja Ložnica, s katero šola odlično sodeluje. V prostorih šole se izvajajo tudi volitve, referendumi ter podobno. Učenci in učitelji vsako leto sodelujejo tudi pri pripravi programa za proslavo ob državnem prazniku na območju vojaškega skladišča na Zgornji Ložnici. V telovadnici se prebivalci udeležujejo v športu, šolski prostori se odprejo za izobraževanja ter posebne prireditve, ki vedno privabijo množico gledalcev. Na šoli se je v zadnjih dvajsetih letih močno razvila kulturna dejavnost, in sicer: lutkovni krožek, folklor, pevski zbor, likovna dejavnost, šolsko glasilo, šolski radio in dramski krožek. Podružnica bo 11. junija 2021 slovesno praznovala stoštiridesetletnico Venčeseljske ljudske in osnovne šole na Zgornji Ložnici.

2.2 ŠTEVILO UČENCEV V RAZLIČNIH OBDOBJIH

V tabelah so predstavljeni podatki o številu učencev po šolskih letih od leta 1881 do 2021. Iz podatkov lahko vidimo, kako se je gibalo število učencev po različnih obdobjih. Za šolsko leto 1962/63 in za obdobje 1934–64 nismo zasledili podatkov v kroniki.

Tabela 1: Število učencev v Enorazredni ljudski šoli pri svetem Venčeslju (1881–1902)

ŠOLSKO LETO	M	Ž	SKUPAJ
1881	29	25	54
1881/82	74	71	145
1882/83	75	74	149
1883/84	-	-	-
1884/85	63	68	131
1885/86	70	70	140
1886/87	73	71	144
1887/88	66	60	126
1888/89	72	60	132
1889/90	62	62	124
1890/91	65	64	129
1891/92	76	65	141
1892/93	79	63	142
1893/94	71	72	143
1894/95	74	76	150
1895/96	70	68	138
1896/97	69	67	136
1897/98	80	66	146
1898/99	77	72	149
1899/1900	68	72	140
1900/01	69	81	150
1901/02	61	81	142

V obdobju med 1881 in 1902, ko je bila na Zgornji Ložnici Enorazredna ljudska šola, se je število učencev gibalo 129–150. Zanimivo je, da je bil večji upad v tem obdobju med letoma 1884 in 1891. Učitelji so imeli veliko težav z disciplino prihajanja k pouku, zato so morali kaznovati starše. Kazni so bile denarne. (Šolska kronika 1)

Tabela 2: : Število učencev v Dvorazredni ljudski šoli pri svetem Venčeslju (Zweiklassige Volksschule in St. Wenzel) 1902–1918

1902/03	72	79	151
1903/04	75	76	151
1904/05	70	76	146
1905/06	65	71	136
1906/07	64	71	135
1907/08	72	66	138
1908/09	82	67	149
1909/10	77	65	142
1910/11	69	67	136
1911/12	68	71	139
1912/13	68	74	142
1913/14	75	74	149
1914/15	73	71	144
1915/16	75	72	147
1916/17	58	73	131
1917/18	47	69	116

V obdobju dvorazredne ljudske šole ne zasledimo večjih razlik pri številu otrok. Ob koncu vojne se je število otrok zmanjšalo. Vzrok je, po našem mnenju, potreba po delu na kmetih.

Tabela 3: Število učencev v Venčeseljski dvorazredni in trirazredni ljudski (narodni) šoli na Zgornji Ložnici 1918–1941

ŠOLSKO LETO	ŠTEVILO OTROK	
	ŠOLOOBVEZNIH	ŠOLO OBISKUJOČIH
1918/19	154	124
1919/20	144	122
1920/21	149	118
1921/22	128	105
1922/23	115	93
1923/24	102	80
1924/25	--	--
1925/26	82	72
1926/27	88	72
1927/28	80	72
1928/29	79	70
1929/30	88	72
1930/31	85	79

1931/32	86	80
1932/33	86	80
1933/34	120	102
1934/35	125	116
1935/36*	140	136
1936/37	148	145
1937/38	134	130
1938/39	148	143
1939/40	138	143
1940/41	---	145

*Od šolskega leta 1935/36 dalje trirazrednica.

Največje nihanje v številu učencev zasledimo v obdobju od 1924 do 1933. Iz tabele je razvidno, da se je število učencev zmanjšalo v povprečju za skoraj 40 %. V šolski kroniki posebnega razloga za takšen upad nismo zasledili.

Tabela 4: Število učencev v Osnovni šoli na Zgornji Ložnici 1945–2020

ŠOLSKO LETO	M	Ž	SKUPAJ
1944/45			
1945/46	65	59	124
1946/47	67	59	126
1947/48	75	71	146
1948/49	62	72	134
1949/50	62	69	131
1950/51	60	76	136
1951/52	63	77	140
1952/53	60	73	133
1953/54	57	73	130
1954/55	50	74	124
1955/56	49	76	125
1956/57	54	75	129
1957/58	47	65	112
1958/59	55	49	104
1959/60	52	41	93
1960/61	55	38	93
1961/62	52	42	94
1962/63	--	-	-
1963/64	-	-	-
1964/65	93	75	168
1965/66	87	67	154
1966/67	83	69	152
1967/68	81	62	143

1968/69	83	63	146
1969/70	84	67	151
1970/71	88	68	156
1971/72	70	67	137
1972/73	61	70	131
1973/74	64	68	132
1974/75	67	67	134
1975/76	66	68	134
1976/77	67	67	134
1977/78	60	62	122
1978/79	50	60	110
1979/80	53	64	117
1980/81	51	65	116
1981/82	54	56	110
1982/83	61	56	117
1983/84	54	52	106
1984/85	48	48	96
1985/86	51	42	93
1986/87	52	51	103
1987/88	43	43	86
1988/89	37	48	85
1989/90	53	58	111
1990/91	48	59	108
1991/92	53	56	109
1992/93	55	61	116
1993/94	62	58	120
1994/95	58	54	112
1995/96	60	47	107
1996/97	60	44	104
1997/98	55	45	100
1998/99	63	37	100
1999/2000	53	50	103
2000/01	51	46	97
2001/02	45	45	90
2002/03	60	39	99
*9-letna OŠ 1.r	10	5	15
2003/04	53	40	93
*9-letna OŠ 1- 2.r	15	12	27
2004/05	54	41	95
*9-letna OŠ1 - 3.r	26	21	47
2005/06	56	42	98
2006/07	47	50	97

2007/08	44	56	100
2008/09	43	56	99
2009/10	49	55	104
2010/11	52	54	106
2011/12	56	48	104
2012/13	56	43	99
2013/14	59	42	101
2014/15	56	40	96
2015/16	58	42	100
2016/17*	61	49	110
2017/18*	73	56	129
2018/19*	82	65	147
2019/20	82	46	146
2020/21	87	65	152

VIR: Šolska kronika.

Viri za tabele: Šolska kronika.

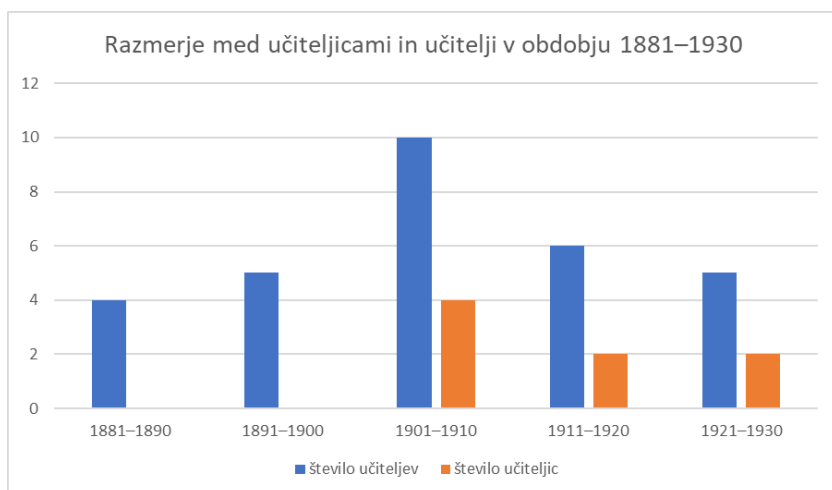
- S šolskim letom 2016/17* je šola pričela prehajati v devetletko. Na šoli je ostal 7. razred.
- V šolskem letu 2017/18* je na šoli ostal 8. razred.
- V šolskem letu 2018/19* je na šoli ostalo vseh devet razredov.

*Od šolskega leta 2002/03 se je pričela postopno uvajati devetletna šola. Vsako šolsko leto se je uvajal nov razred. Tako se je najprej uvedel 1. razred devetletne osnovne šole v šolskem letu 2002/03 itd., zato se za ta šolska leta navaja štetje učencev posebej.

V zadnjem obdobju, v katerem so predstavljeni podatki od leta 1945 do leta 2021, lahko vidimo, da se je število učencev spreminjalo glede na to, koliko razredov je bilo na šoli. Zaradi pomanjkanja prostora na centralni šoli v Slovenski Bistrici, so pričeli na Zgornji Ložnici ostajati tudi sedmi, osmi in deveti razred. V šolskem letu 2018/19 so učenci prve generacije zaključili celotno osnovno šolo na Zgornji Ložnici. V tem šolskem letu jo zaključuje že tretja generacija.

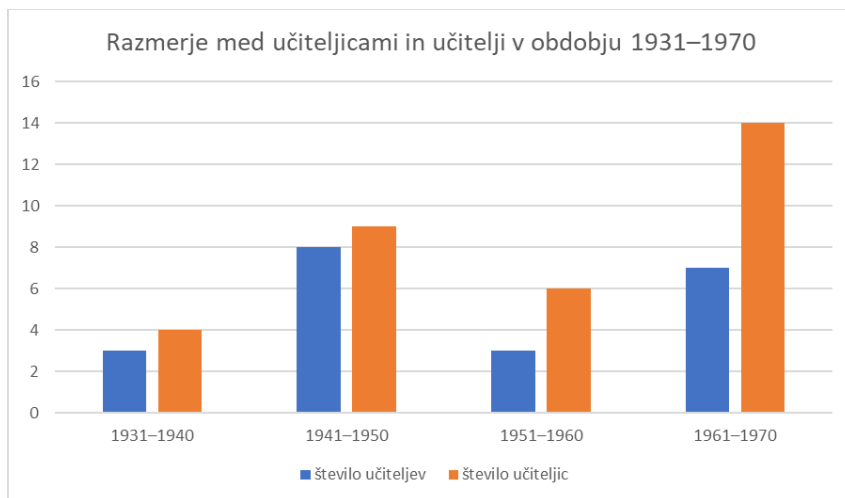
2.3 ŠTEVILO UČITELJEV PO RAZLIČNIH OBDOBJIH

Ena od hipotez se nanaša na razmerje med učiteljicami in učitelji, ki so poučevali na Zgornji Ložnici.

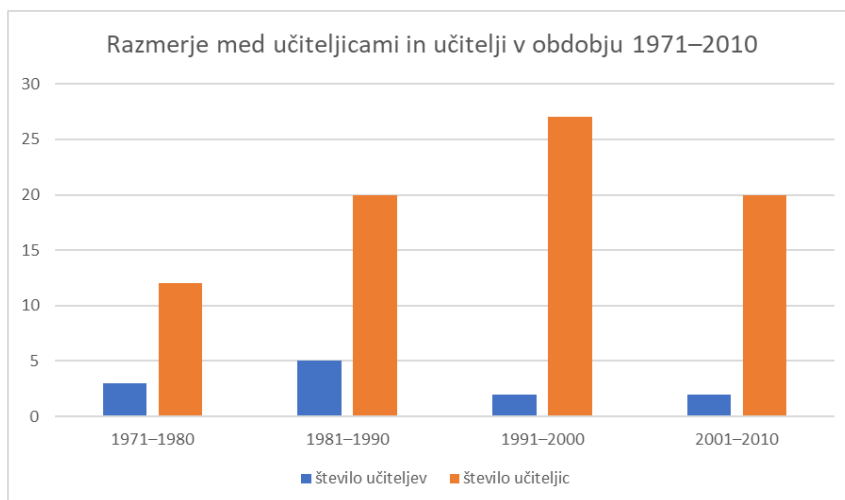
Slika 7: Razmerje med učitelji in učiteljicami v obdobju 1881–1930

Iz slike sedem je razvidno zanimivo razmerje med učitelji in učiteljicami. V prvih 20. letih ni bilo na šoli zaposlene nobene učiteljice. Največ učiteljic pa je bilo zaposlenih v obdobju 1901–1910, ko so se zaposlile prve učiteljice, vendar jih je bilo tudi tedaj več kot enkrat manj od učiteljev. V naslednjih obdobjih se je razlika v razmerju na račun večjega števila učiteljev še povečala.

Slika 8: Razmerje med učitelji in učiteljicami v obdobju 1931–1970

Slika osem pokaže, da se je razmerje po letu 1930 zelo spremenilo. Od takrat pa vse do leta 1970 je poučevalo več učiteljic kot učiteljev. V obdobju 1961–1970 je bilo učiteljev skoraj za polovico manj.

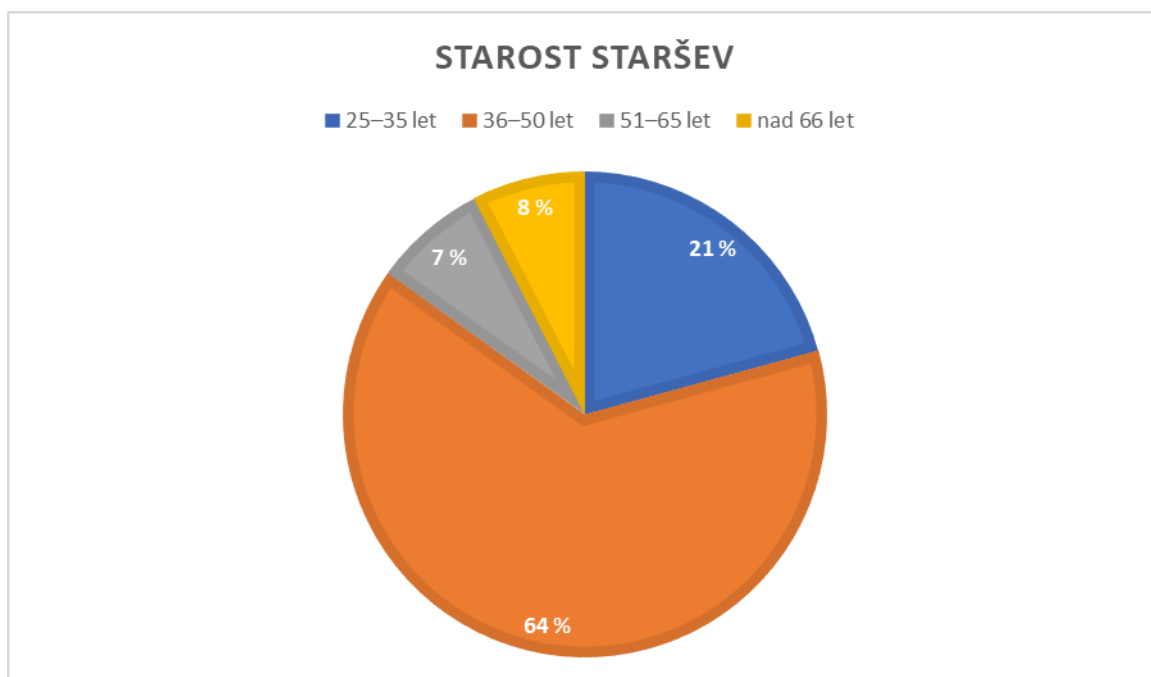
Slika 9: Razmerje med učitelji in učiteljicami v obdobju 1971–2010

Iz slike devet je viden zanimiv trend naraščanja števila učiteljic. Učiteljev je bilo od 1971 zaposlenih vedno manj (z izjemo krajšega obdobja v 80-ih letih 20. stoletja), v zadnjem obdobju celo desetina manj od učiteljic. Čeprav so na začetku na šoli poučevali izključno učitelji, je iz rezultatov razvidno, da je skozi vseh 140 let na šoli poučevalo več učiteljic.

3 EMPIRIČNI DEL

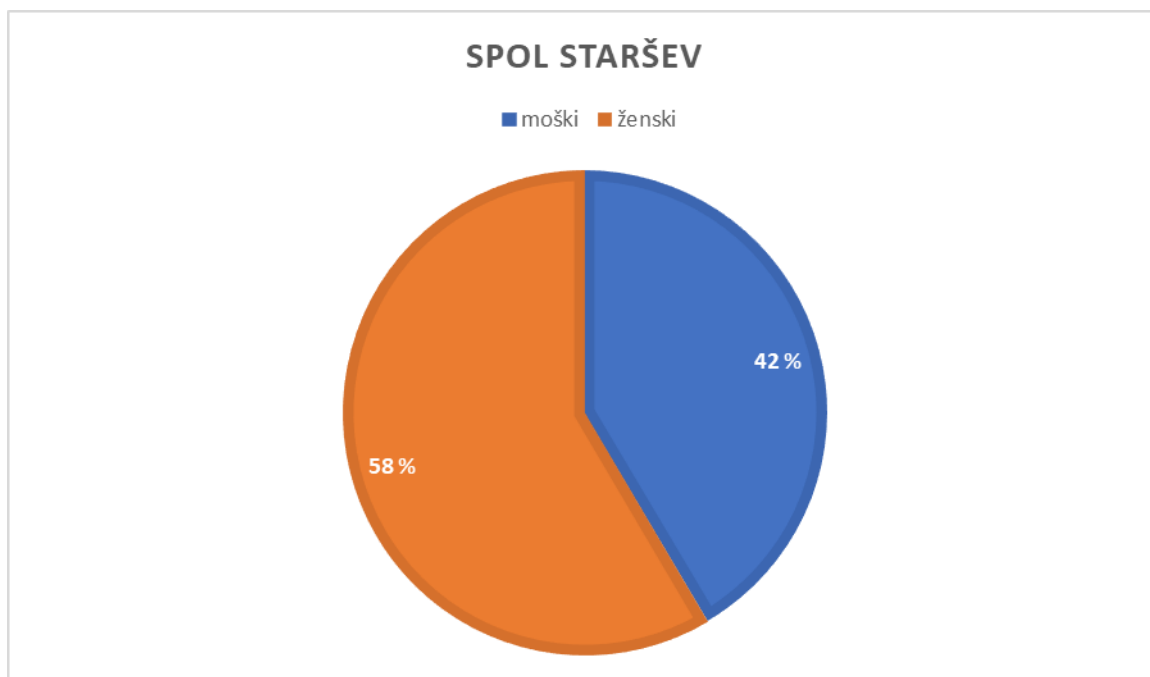
Kot metodo smo izbrali anketni vprašalnik. Namen je bil ugotoviti, kako na šolo gledajo starši, stari starši in kako učenci, ki danes obiskujejo šolo. Sestavili smo anketo za starše. Anketa je bila anonimna. Izpolnilo jo je 53 staršev. S pomočjo rezultatov ankete bomo naredili primerjavo med pogledi na šolo nekoč in danes.

3.1 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA STARŠE

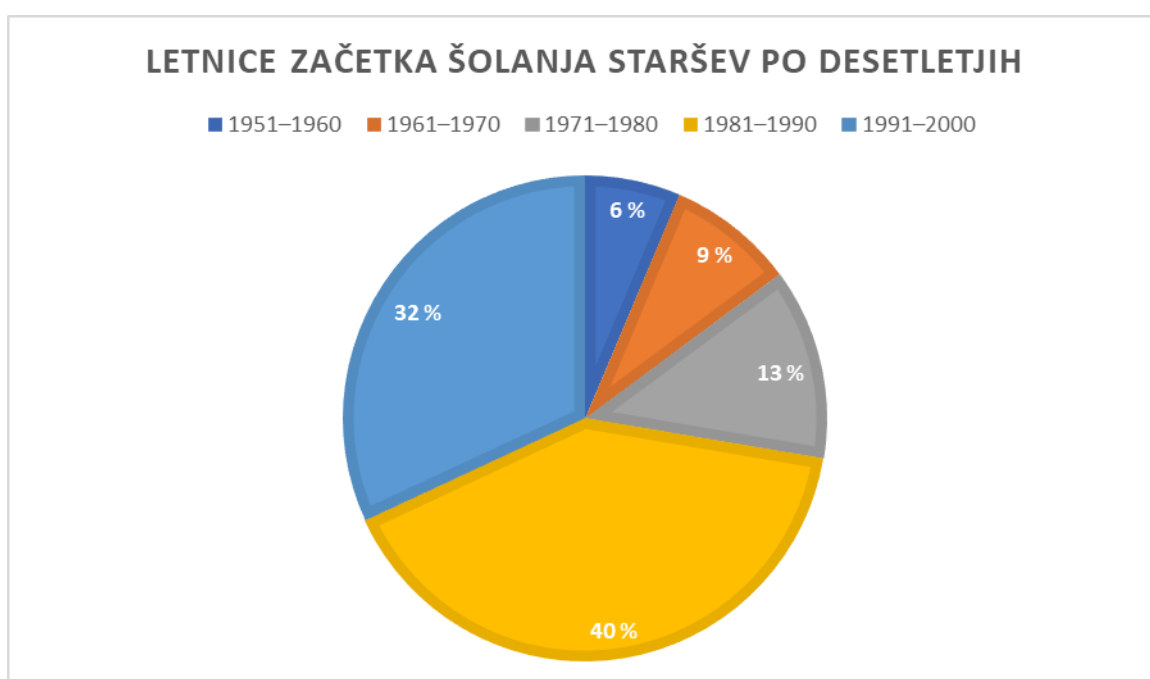
Slika 10: Starost staršev

Ta slika prikazuje, da je večina anketirancev stara med 36 in 50 let. Kar 64 odstotkov vprašanih je starih med 36 in 50 let. Najmanj 7 odstotkov je tistih, ki so stari med 65 in 51 let. 8 odstotkov vprašanih, ki so obiskovali našo šolo, je starih več kot 66 let. Takšno razporeditev smo pričakovali, ker so anketo lahko reševali le preko spleta. Starejši pa po večini nimajo dostopa do interneta oz. ne znajo delati z računalnikom.

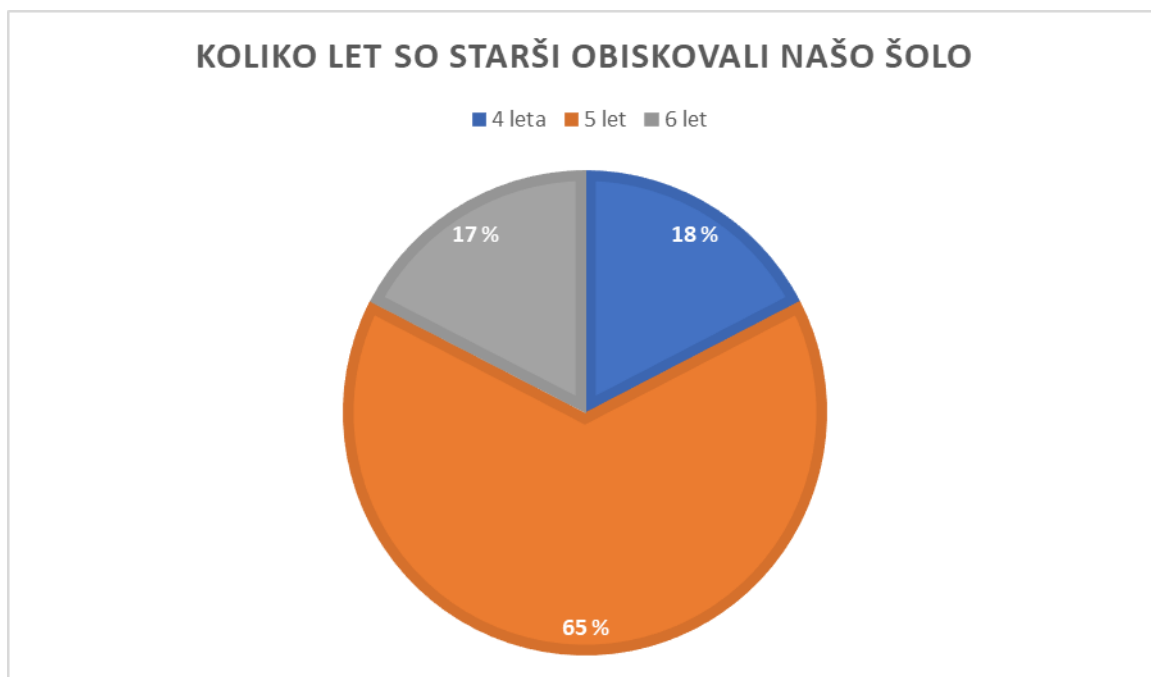
Slika 11: Spol staršev

Glede na spol anketirancev so rezultati naslednji: iz slike 11 lahko razberemo, da je anketo rešilo več žensk kot moških. Na anketo je odgovorilo 58 % žensk in 42 % moških.

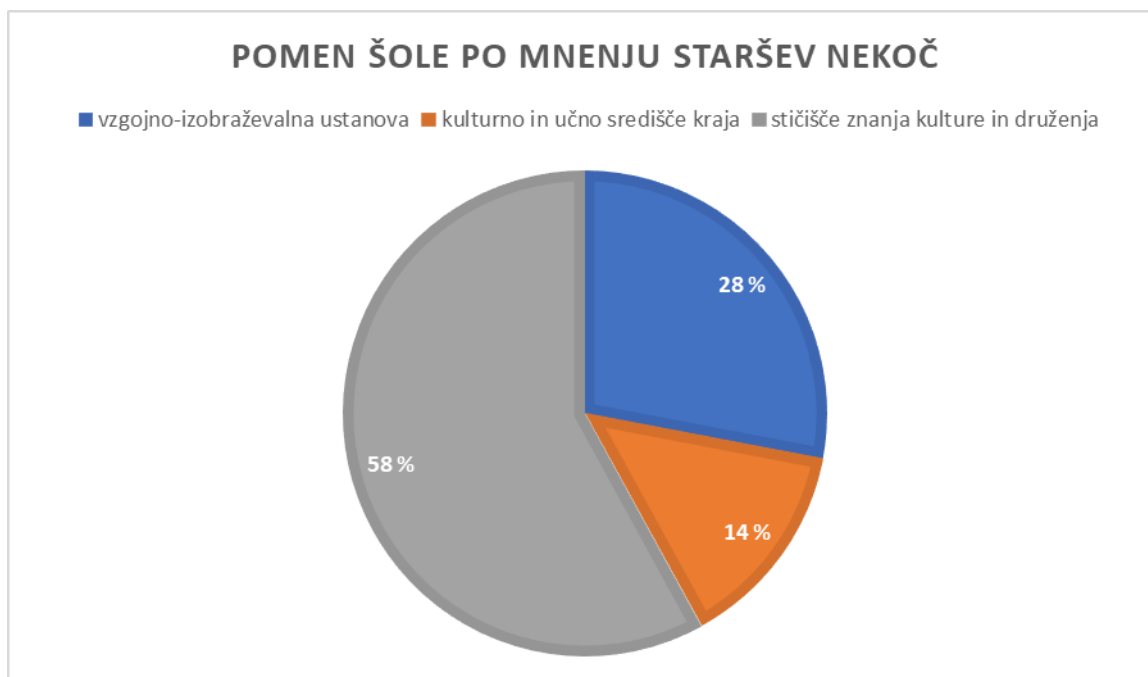
Slika 12: Letnice začetka šolanja staršev po desetletjih

Večina anketirancev je začela šolanje med letoma 1981 in 1990, in sicer 40 %, 32 % vprašanih med letoma 1991 in 2000. Le 6 % jih je šolo obiskovalo med letoma 1951 in 1960.

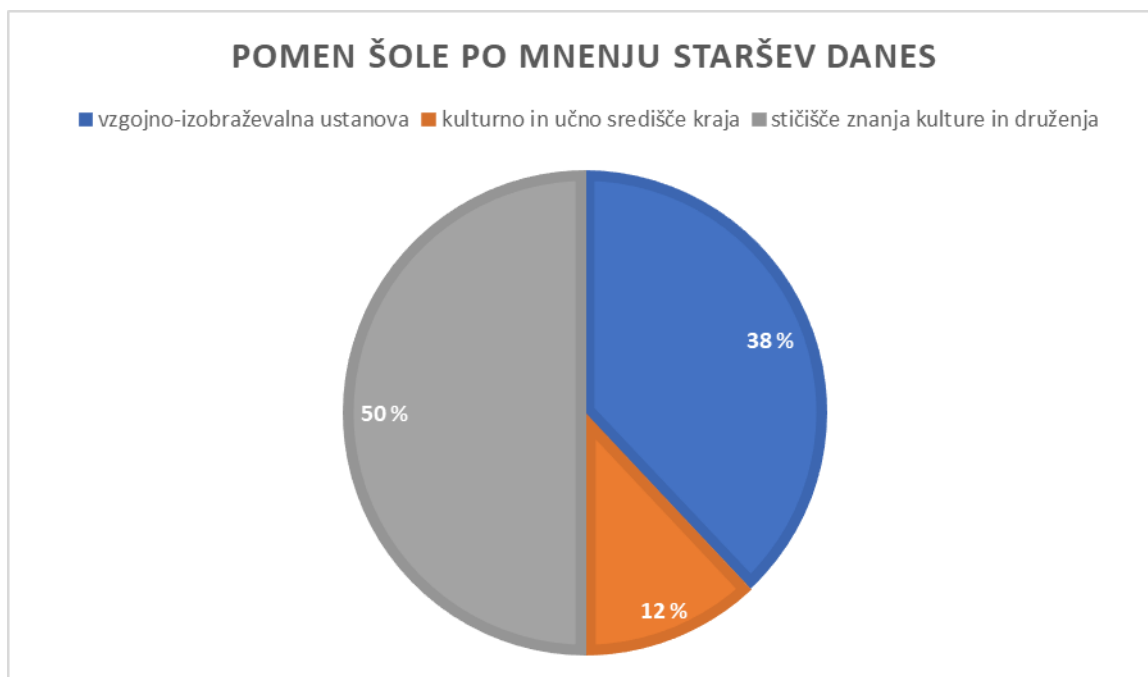
Slika 13: Koliko let so starši obiskovali našo šolo

Podatki iz ankete nam kažejo, da je večina anketirancev obiskovala našo šolo 5 let. Ta podatek sovпада z dejstvom, da je 72 % vprašanih obiskovalo šolo med letoma 1981 in 2000, ko je bilo na šoli pet razredov v okviru osemletnega izobraževanja.

Slika 14: Pomen šole po mnenju staršev nekoč

Anketa nam pokaže, da je učencem šola včasih predstavljala stičišče znanja, kulture in druženja. Kar 58 % vprašanih šolo vidi kot stičišče znanja, kulture in druženja. Le 28 % vprašanih pa je videlo šolo kot vzgojno-izobraževalno ustanovo. Iz teh podatkov lahko sklepamo, da so ljudje v manjših krajih šolo že nekoč prepoznali kot večpomenski, kulturno-izobraževalni prostor in ne le kot vzgojno-izobraževalno ustanovo.

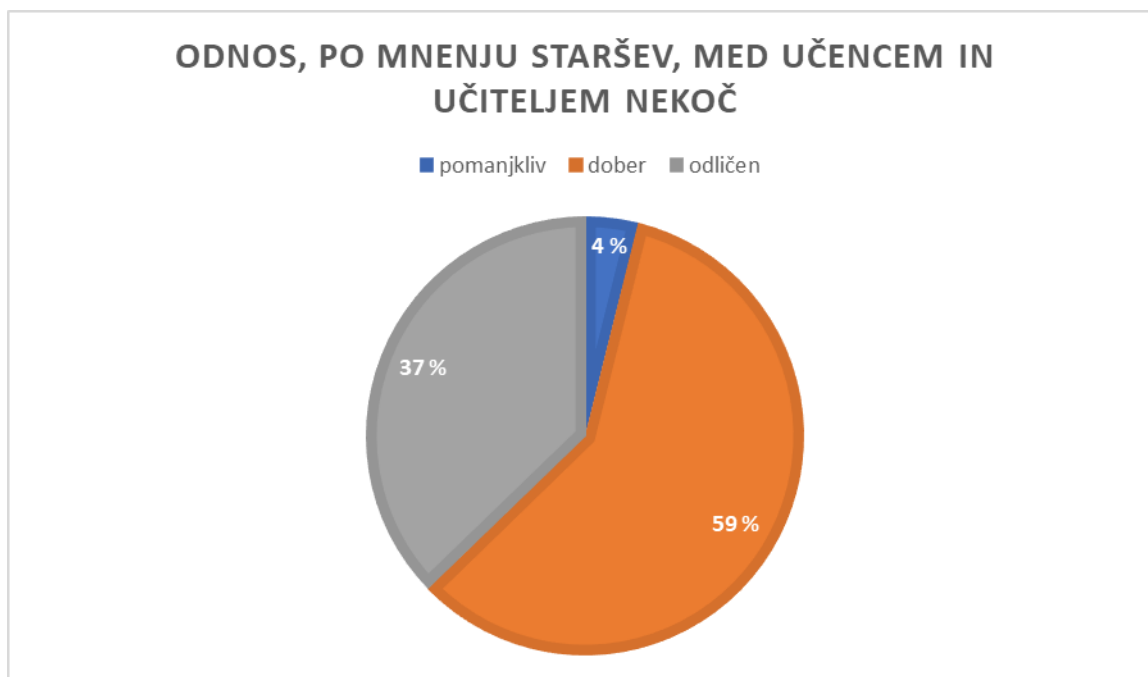
Slika 15: Pomen šole po mnenju staršev danes

Danes odrasli vlogo šole vidijo podobno kot nekoč, ko so bili v vlogi učenca. Še vedno jo večina dojema kot stičišče znanja, kulture in druženja, vendar pa jo veliko njih (38 %) doživlja tudi kot vzgojno-izobraževalno ustanovo.

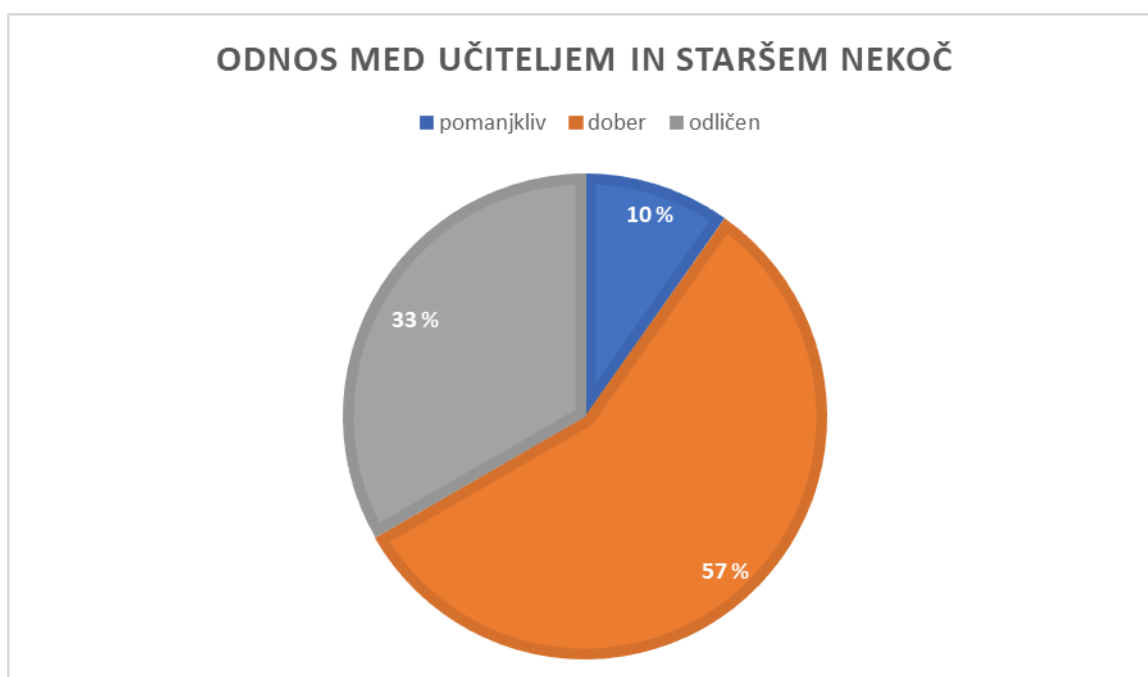
Slika 16: Spomini staršev na šolo

Iz slike 16 lahko razberemo, da imajo skoraj vsi starši lepe spomine na šolo. Kar 98 % vprašanih se rado spominja šolskih dni.

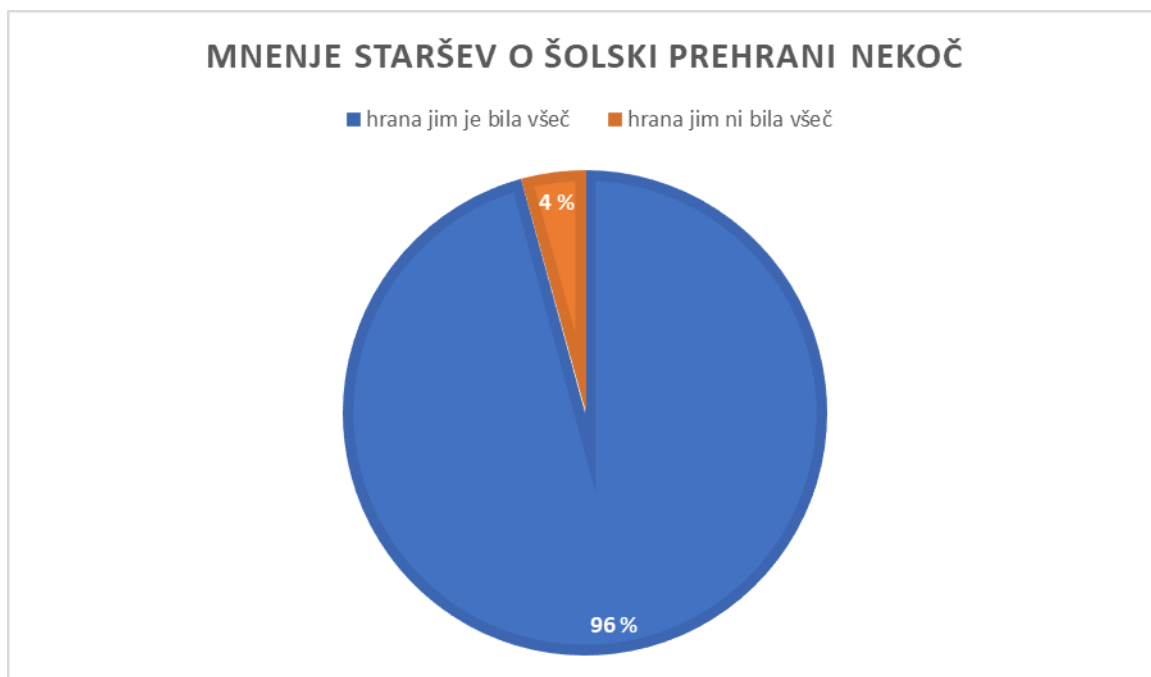
Slika 17: Odnos po mnenju staršev med učencem in učiteljem nekoč

V anketi smo se dotaknili tudi odnosa med učenci in učitelji. Ugotovili smo, da je bil odnos med učiteljem in učencem večinoma dober oziroma odličen. Le 4 % vprašanih je ocenilo odnos med učiteljem in učencem za pomanjkljivega.

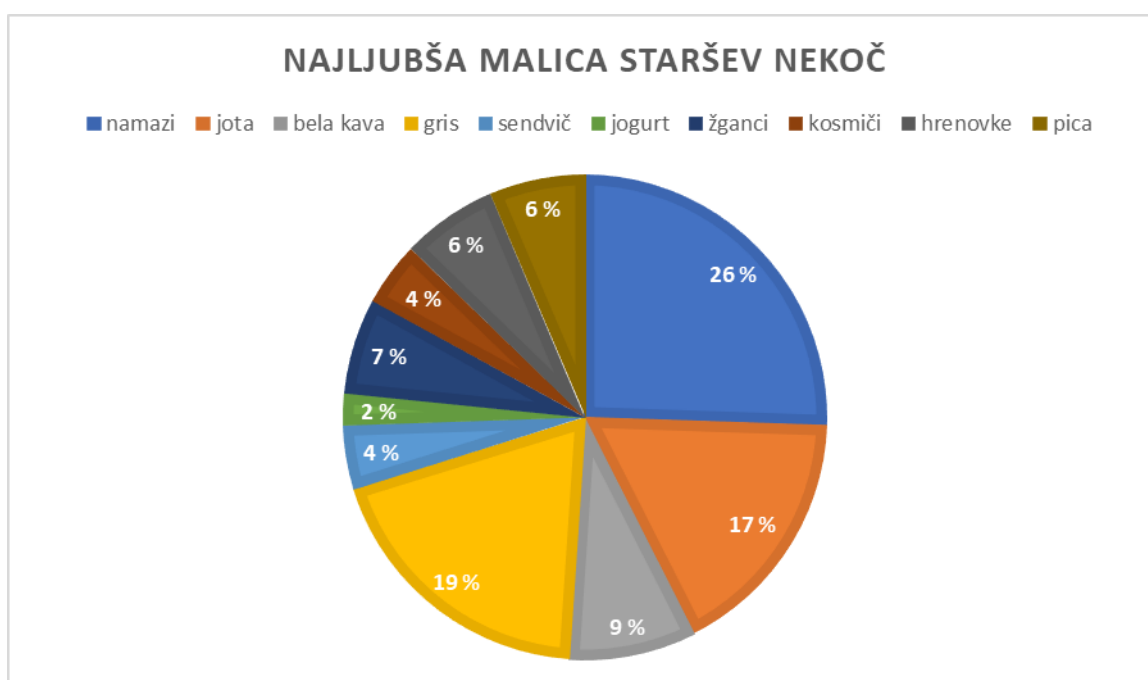
Slika 18: Odnos med učiteljem in staršem nekoč

Večina anketirancev je ocenila odnos med starši in učitelji kot dober, oziroma odličen. 33 % anketirancev ga je ocenilo kot odličnega, 10 % pa kot pomanjkljivega.

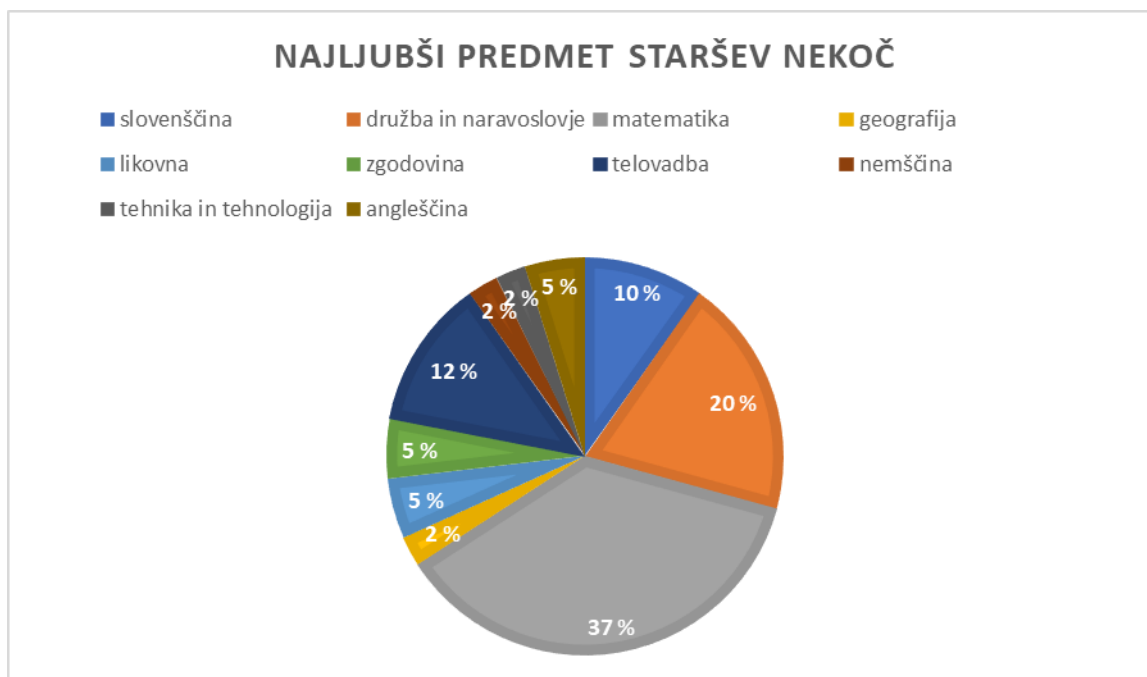
Slika 19: Mnenje staršev o šolski prehrani nekoč

Eno od vprašanj se je nanašalo tudi na šolsko prehrano. Kar 96 % anketirancev je odgovorilo, da jim je bila hrana v šoli všeč.

Slika 20: Najljubša malica staršev nekoč

Za najljubšo malico iz nabora so bile izbrane tri, ki so prejele največ glasov. Ugotovimo lahko, da so bile njihove najljubše malice namazi (26 %), gris (19 %) in jota (17 %). Ostale vrste malic so dobile približno enako število glasov, vse pod 10 %.

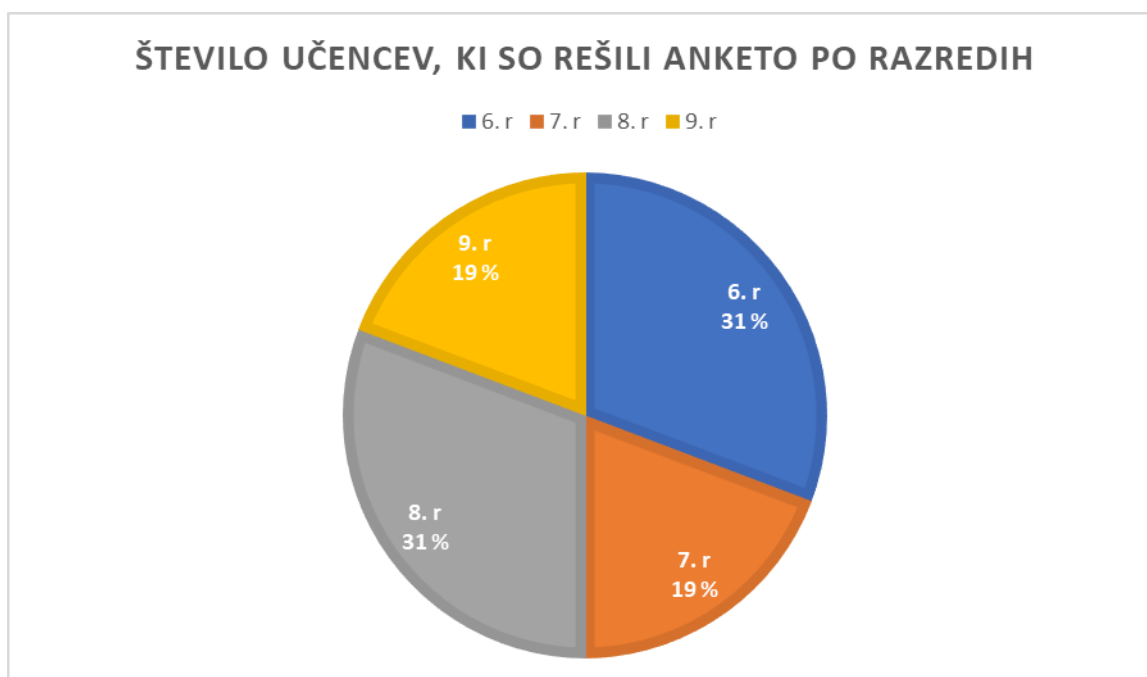

Slika 21: Najljubši predmet staršev nekoč

Zanimal nas je tudi šolski predmetnik. Presenetila nas je izbira najljubšega predmeta. 37 % vprašanih je za najljubši predmet izbralo matematiko. »Samo« 12 % je izbralo športno vzgojo. Predvidevamo, da je športna vzgoja prejela malo glasov zaradi slabih pogojev za izvajanje športne vzgoje. Ustrezno telovadnico je šola dobila šele leta 2004.

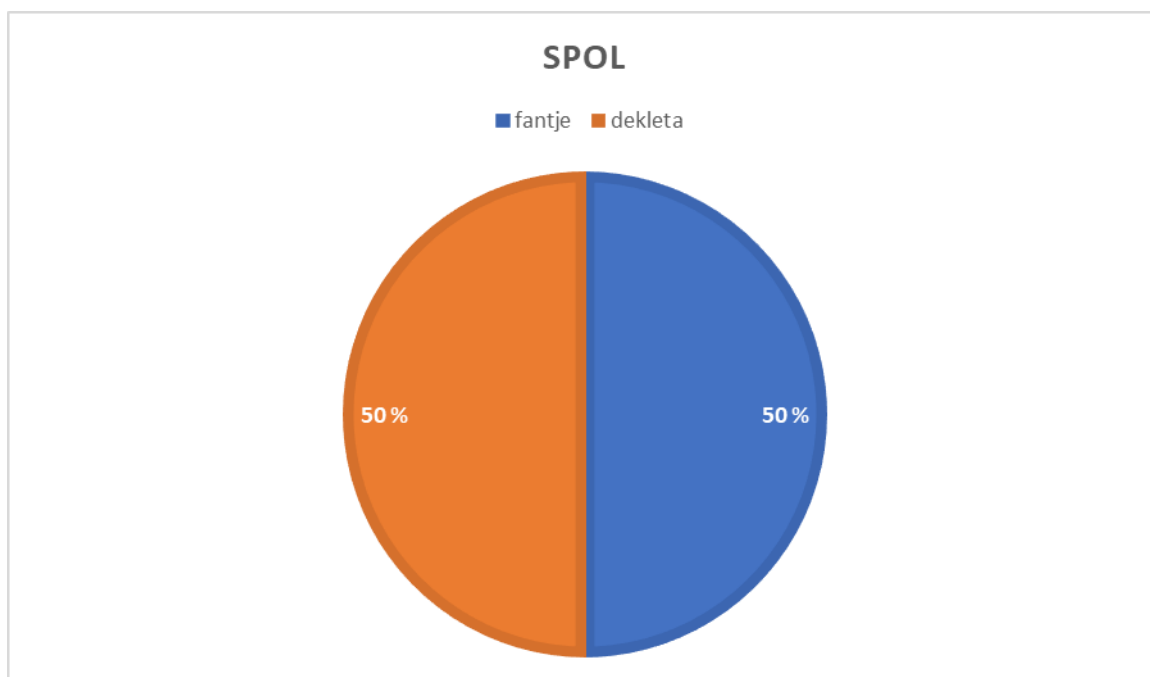
3.2 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE

Podobno anketo kot za starše (bivše učence), smo izvedli tudi za učence, ki sedaj obiskujejo šolo na Zgornji Ložnici. Anketa je bila anonimna. Izpolnilo jo je 54 učencev 6.–9. razreda.

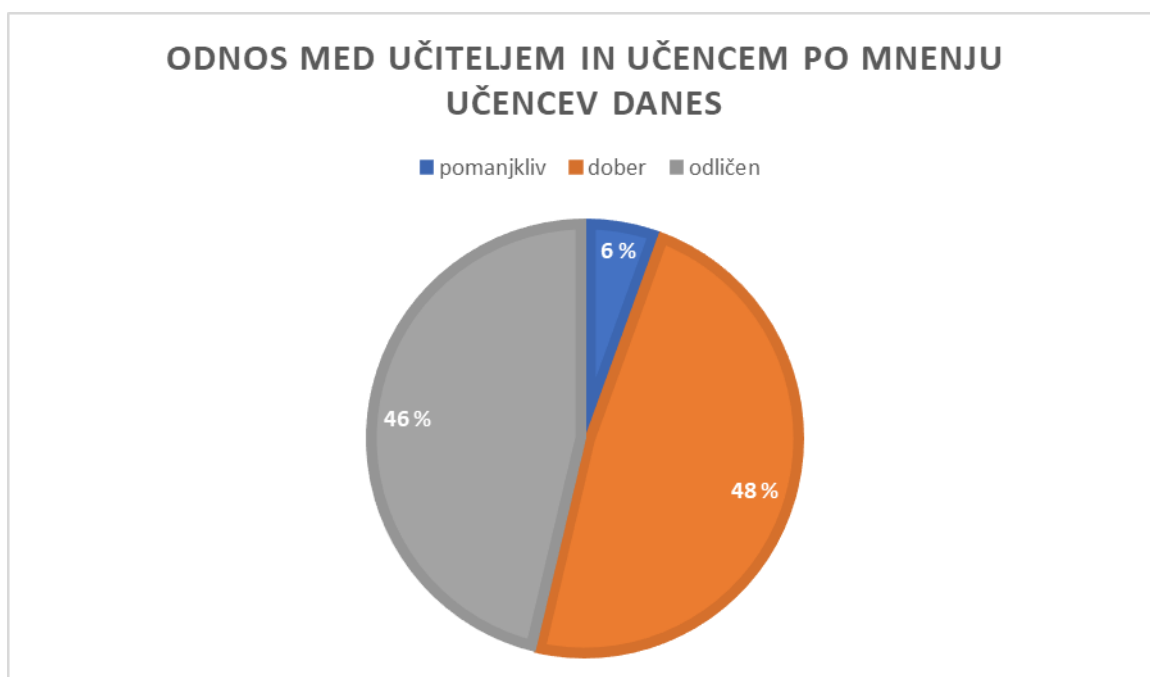
Slika 22: Število učencev, ki so rešili anketo po razredih

Slika 22 prikazuje, da je anketni vprašalnik rešilo največ učencev iz 6. in 8. razreda, sledijo učenci iz 7. in 9. razreda.

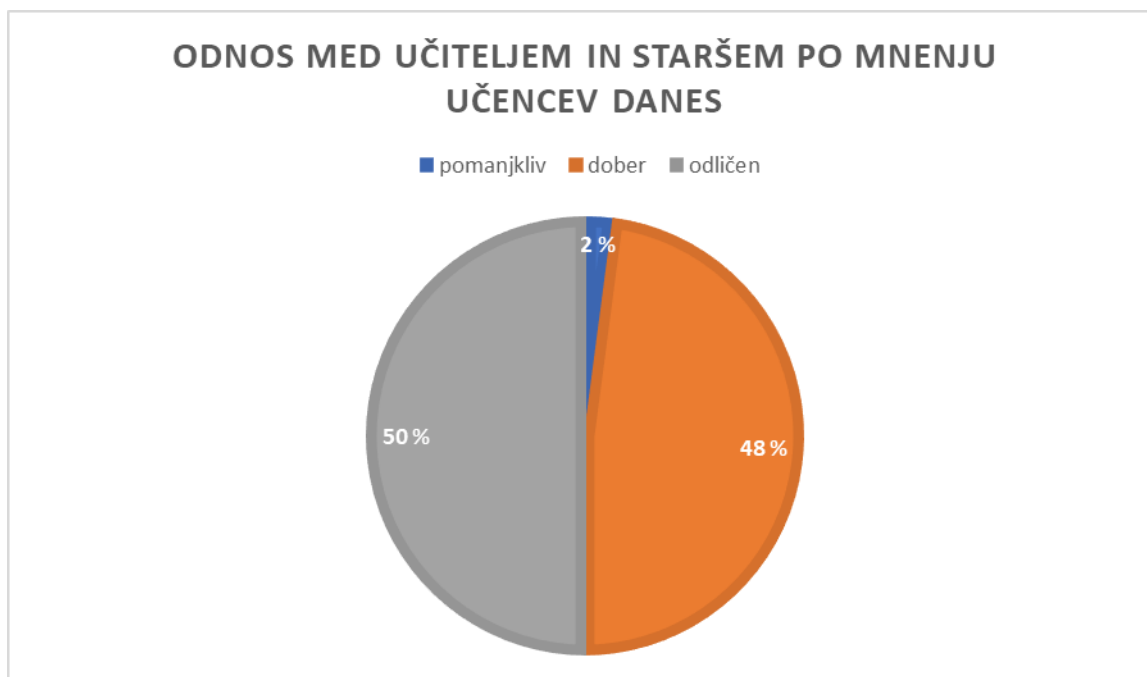
Slika 23: Spol

Iz slike 23 lahko razberemo, da je anketo rešilo enako število učencev in učenk.

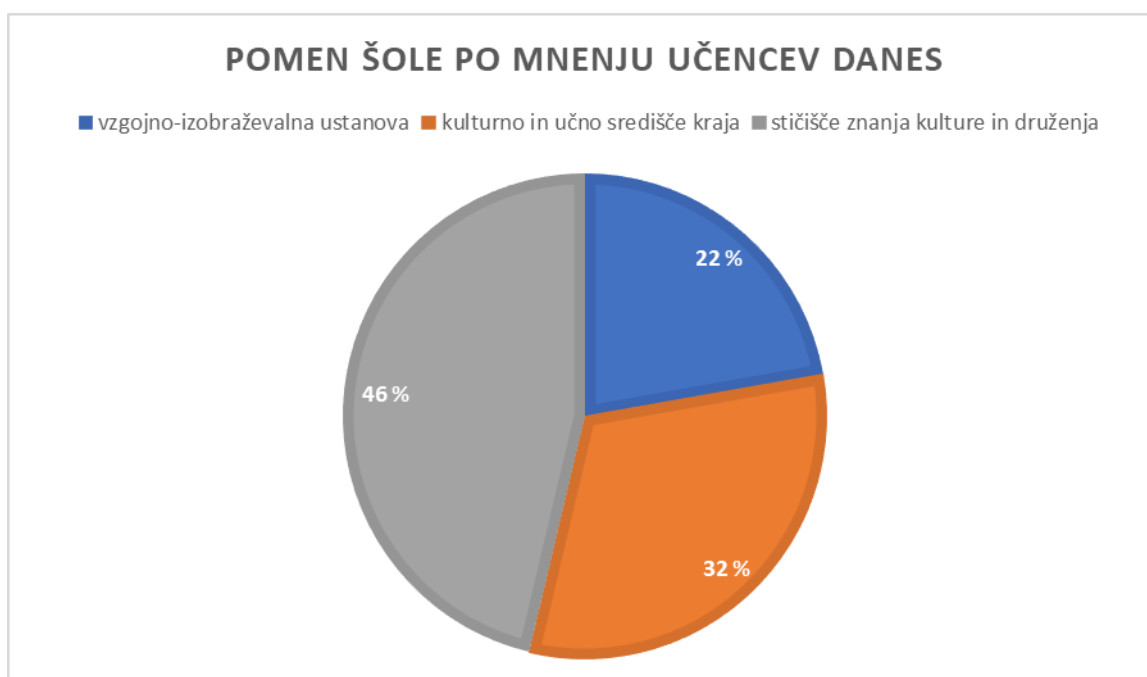
Slika 24: Odnos med učiteljem in učencem po mnenju učencev danes

Kakor pri starših nas je tudi pri sedanjih učencih zanimal odnos med učitelji in učenci. 46 % anketirancev je ocenilo odnos med učenci in učitelji z odličnim, 48 % pa z dobrim. Na podlagi teh rezultatov lahko zato sklepamo, da ima večina učencev dober odnos z učitelji. Ta rezultat je zelo spodbuden, primerljiv z rezultatom bivših učencev, vsekakor pa predstavlja izziv za učitelje, kot tudi učence.

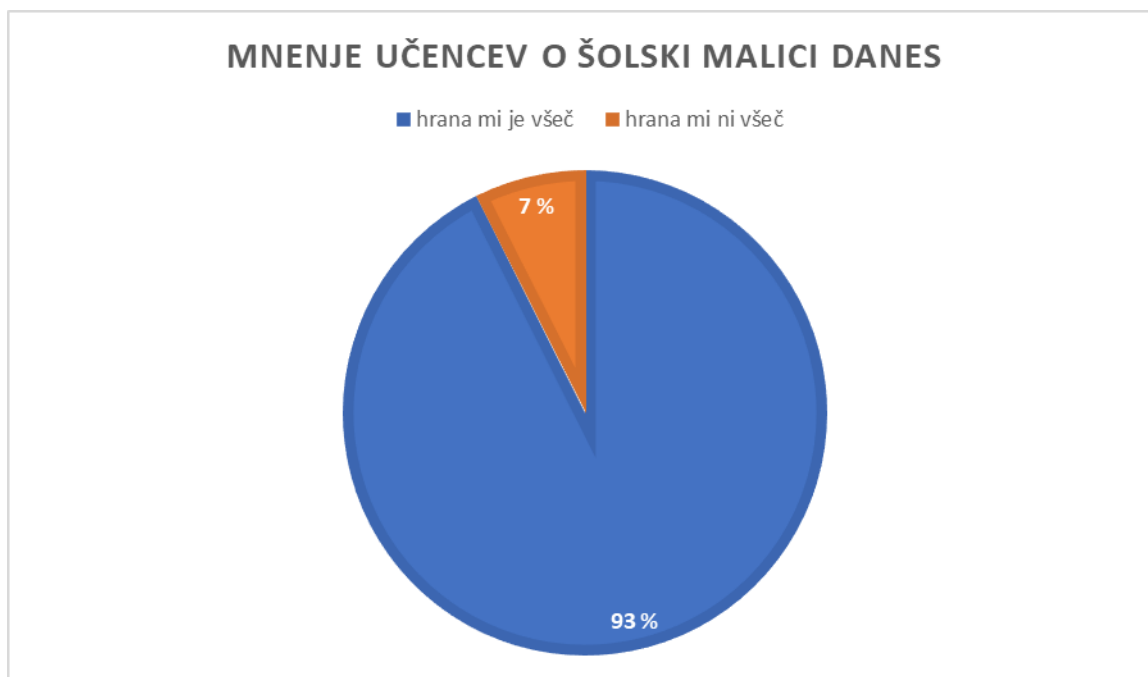
Slika 25: Odnos med učiteljem in staršem po mnenju učencev danes

Učenci ocenjujejo, da je odnos med učiteljem in staršem večinoma odličen ali dober. Starši redno prihajajo na govorilne ure in sodelujejo s šolo na mnogih področjih. Ta podatek je primerljiv z rezultatom nekdanjih učencev.

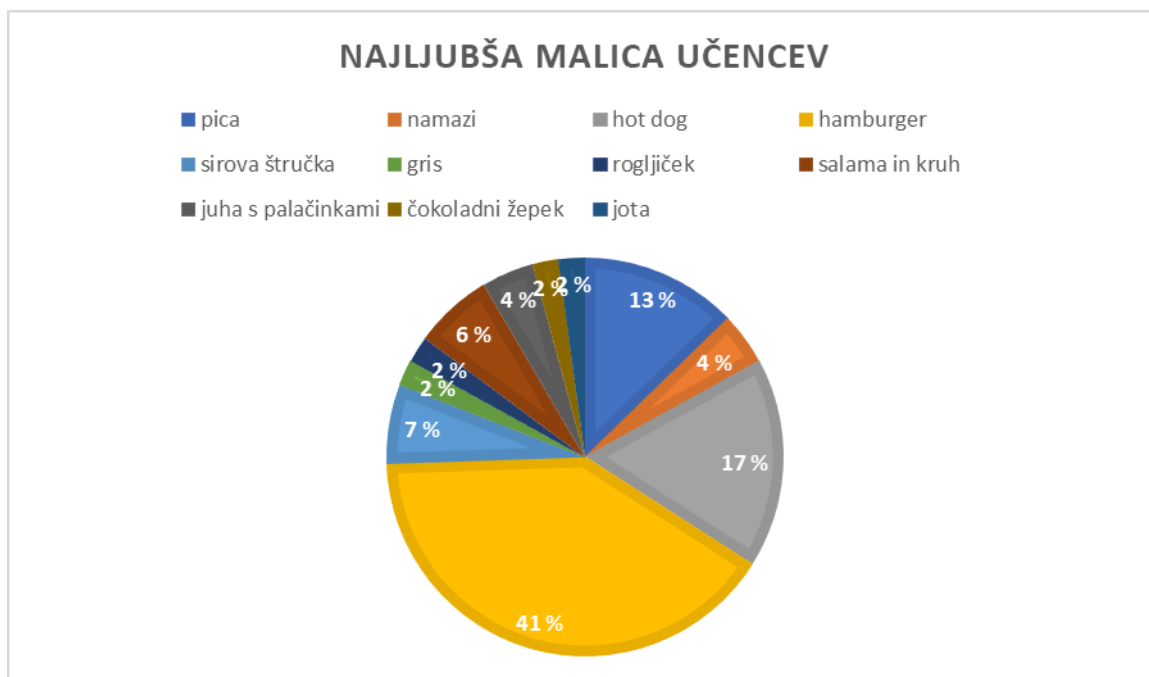
Slika 26: Pomen šole po mnenju učencev danes

Za skoraj polovico vprašanih (46 %) šola predstavlja kulturno, izobraževalno in družbeno središče kraja. Samo 22 % vprašanih šolo vidi kot vzgojno-izobraževalno ustanovo. Takšno oceno bi pričakovali v mestnih središčih, saj imajo v mestih razne kulturne in športne organizacije in društva z ustreznimi objekti – infrastrukturo.

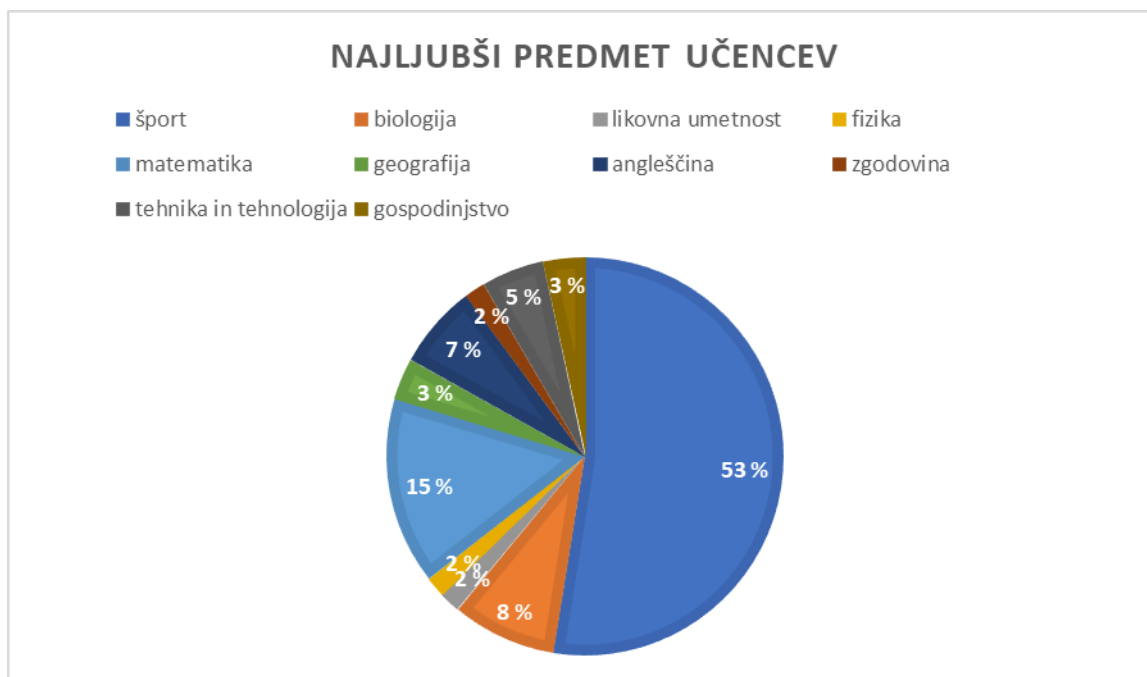
Slika 27: Mnenje učencev o šolski malici danes

Na vprašanje o šolski prehrani so učenci odgovorili podobno kot starši. 93 % anketirancev je izbralo odgovor, da jim je šolska malica všeč, zato je zelo pomembno, da se prehrana v šoli ohrani. To je zagotovo ena od velikih prednosti, da vsi učenci lahko jemo malico v šoli.

Slika 28: Najljubša malica učencev

Pri najljubši malici so učenci odgovarjali skoraj povsem drugače kot njihovi starši oziroma nekdanji učenci. Iz slike 28 lahko razberemo, da je učencem najbolj všeč sodobna hrana, kot na primer: hamburger (41 %), hot dog (17 %) in pica (13 %). Glede na dejstvo, da živimo v sodobni družbi, ko je raznolika hrana dostopna, je pričakovano, da so danes manj priljubljene malice, ki so jih imeli učenci včasih najraje.

Slika 29: Najljubši predmet učencev

Drugače kot nekdanji, so sedanji učenci odgovarjali tudi pri vprašanju, ki se je nanašalo na predmetnik. Ugotovili smo, da je več kot polovici učencev najljubši predmet športna vzgoja (53 %), sledijo matematika (15 %), ki je bila najljubši predmet nekdanjih učencev, in biologija (8 %). Tukaj se rezultati močno razlikujejo od rezultatov nekdanjih učencev, ki so kot najljubši predmet navedli matematiko. Kljub temu matematika ostaja priljubljen predmet med učenci.

4 PRIMERJAVA NEKOČ-DANES

4.1 ŠOLA NEKOČ IN DANES

Na podlagi anketnega vprašalnika smo ugotovili, da šola na Zgornji Ložnici predstavlja pomembno kulturno-izobraževalno središče kraja. Pomembno je, da krajan (nekdanji učenci) kot tudi sedanji učenci šoli pripisujejo pomembno vlogo v kraju. Razvidno je tako iz šolske kronike kot iz intervjuja z g. Pogorevcem, da je šola za takšen kraj kot je Zgornja Ložnica izrednega pomena in pomeni tudi prihodnost kraja, njegov obstoj.

Prav tako smo ugotovili, da odnosi na šoli ostajajo zelo dobri. Anketiranci so potrdili, da so bili odnosi med učenci in učitelji ter učitelji in starši dobri nekoč in ostajajo tudi danes. Pomembno je spoznanje, kot smo zasledili skozi vire in anketo, da so dobri, predvsem pa iskreni odnosi šolo postavili tukaj kjer je danes.

Zanimiva je ugotovitev, da je matematika še vedno med bolj priljubljenimi predmeti. Res pa je, da je danes najbolj priljubljen predmet športna vzgoja. Na šoli imamo odlične pogoje za izvajanje športa: novo dvorano, urejeno zunanje igrišče in igrala, ki smo jih pridobili leta 2020. Predvsem pa imamo čudovito okolico, ki omogoča razne pohode, teke ...

Rezultati, ki kažejo katera malica je bila in je pri učencih najbolj priljubljena, so naslednji: danes je pri učencih najbolj priljubljena sodobna hrana, kot na primer: 41 % hamburger, 17 % hot dog in 13 % pica, najmanj pa so priljubljene malice, ki so jih včasih imeli učenci najraje: namazi, gris in jota.

Prav tako ugotavljamo, da se je nekoliko povečalo število učencev. Povečanje števila učencev je posledica popolne devetletke, ki se je začela na Zgornji Ložnici izvajati v šolskem letu 2016/17. Iz tabele 4 je razvidno, da je število učencev zadnjih 20 let nihalo, saj se število giblje okoli 100, od leta 2017 dalje pa se je povečalo na današnjih 152. Podoben trend števila učencev se nakazuje tudi v prihodnjih letih.

4.2 MAKETA ŠOLE

Da bi si učenci, delavci šole in krajan lažje predstavljali, kako se je šolska stavba spreminjala skozi zgodovino, smo izdelali maketo šole. V procesu izdelave makete smo prehodili celotno pot od ideje do izdelka in tako povezali teorijo in prakso. Podobo stavb in njihovo prostorsko umestitev smo razbrali iz fotografij in načrtov, določili smo merilo in material za izdelavo makete, narisali smo skice ter se lotili praktičnega dela.

Merilo: 1:300

Material: stiropor, lepenka, lepilo, barve, žica, brusni papir

Stroji in orodja: stironož, povratna žaga, brusilni stroj, škarje, čopiči, klešče, tapetniški nož

Maketa je sestavljena iz dveh delov. V prvem smo prikazali šolsko stavbo in njeno okolico iz leta 1955, v drugem delu pa njen izgled po zadnji prenovi.

Naša šola stoji na rahli vzpetini, zato smo se že pri načrtovanju srečali z izzivom, kako prikazati takšen relief. Prav zaradi tega smo se odločili za stiropor, ki ga je lažje oblikovati. Ker smo želeli ohraniti enotno podobo makete, smo tudi stavbe izdelali iz istega materiala. Vse elemente smo pobarvali z akrilnimi barvami.

Maketo bomo postavili v avli šole in s tem prispevali k zavedanju o pomenu naše šole za razvoj kraja in njenih prebivalcev.

Slika 30: Učenci pri izdelovanju makete (Foto: Primož Rajh)

5 INTERVJU

Podatke smo pridobili tudi iz dveh intervjujev. Enega svao opravila z gospodom Edmundom Pogorevcem, ki je bil vodja podružnične šole 40 let, in sicer od šolskega leta 1962/63 do 2002. Gospod Pogorevc se je veliko ukvarjal z zgodovino kraja in šolstva, zato smo ga prosili, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

5.1 INTERVJU Z G. EDMUNDOM POGOREVCEM

1. Koliko let ste poučevali na naši šoli?

V šolskem letu 1962/63 sem začel poučevati peti razred na Zgornji Ložnici. Novembra 1962 sem se vrnil iz služenja vojaškega roka domov v Slovensko Bistrico in se oglasil pri takratnem ravnatelju Osnovne šole v Slovenski Bistrici, prof. Juriju Novaku. 1. decembra 1962 me je sprejel v učiteljsko službo in določil, da bom prvi učitelj petega razreda na Zgornji Ložnici. Načrtovali so, da se bo po polletnih zimskih počitnicah na Zgornji Ložnici odprl novi peti razred, ki ga še ni bilo. Moja naloga je bila, da pripravim vse, da bo ustanavljanje petega razreda pravilno potekalo. Najprej sem v petih razredih v Slovenski Bistrici zbral učence, ki so bili iz tega šolskega okoliša. Tako je nastal seznam učencev novega petega razreda na Zgornji Ložnici. Učenci in njihovi starši so bili seznanjeni z nastankom tega. Nasprotovanja ni bilo, še posebej, ker so bili seznanjeni, da bi v naslednjem šolskem letu 1963/64 odprli še nov šesti razred in da se bodo ložniški učenci vozili s šolskim avtobusom v Slovensko Bistrico le v sedmi in osmi razred, predvsem zaradi pouka fizike in kemije, ker na Zgornji Ložnici ni bilo kabinetov.

Če upoštevate te podatke, sem na Zgornji Ložnici poučeval od šolskega leta 1962/63 in do šolskega leta 2001/02. Leta 1968 (15. septembra) sem bil imenovan za pomočnika ravnatelja na Zgornji Ložnici. Ta naziv se je v naslednjih šolskih letih preoblikoval v »vodja Podružnične osnovne šole Zgornja Ložnica«. Kot vodja podružnice sem 31. avgusta 2002 zaključil svojo učiteljsko službo in se upokojil. Na Zgornji Ložnici sem bil od 1962 do 2002, torej 40 let, prej pa od 1959 do 1961 učitelj na Osnovni šoli Šmartno na Pohorju. Torej 42 let učiteljske službe.

2. Kako to, da ste prišli ravno na našo šolo?

Na to sem vam delno že odgovoril. Dodal bi, da je bilo v tistih časih premalo učiteljev, zato so bili razredi zelo številčni. Tako so razredi v Slovenski Bistrici, kamor so vozili sprva tudi ložniške otroke, šteli od 35 do 40 učencev.

3. Kako ste se kot učitelj počutili na Zgornji Ložnici?

Bil sem mlad in nobena naloga mi ni bila pretežka. Moram pa dodati, da so me starši otrok (in drugi krajan) večinoma prijazno sprejeli, saj je bilo med njimi veliko mojih sošolcev iz nižje gimnazije in celo nekaj daljnih sorodnikov, ki so me poznali že od prej.

4. Kateri dogodek vam je ostal najbolj v spominu za časa vašega službovanja na Zgornji Ložnici?

Spominov je veliko. Najprej bi omenil odlične uspehe našega pevskega zbora, folklorne skupine in dramskega krožka. Vesel sem, da na šoli še danes gojite te dejavnosti. Spomnim se recimo, kako so nekateri krajan, ki niso imeli otrok v šoli, želeli zaprtje šole na Zgornji Ložnici, s tem bi pridobili nekaj zemljišča. Tedaj pa pride nek mladi učitelj, ki z drugimi sodelavci nasprotuje zaprtju šole in jo želi celo povečati. Na srečo smo uspeli! Spomini mi uhajajo tudi v čas osamosvojitvene vojne, pa seveda na dogodke, povezane z zadnjo večjo dozidavo šole. Izpostaviti bi želel pomembno vlogo, ki jo je pri tem imel sedanji župan dr. Ivana Žagarja, kot tudi nekateri prijatelji z Ministrstva za šolstvo.

5. Zakaj ste se odločili za poučevanje zgodovine? Kaj vas je pritegnilo k zgodovinski radovednosti?

Kot dečku mi je moja babica, Elizabeta Šuntner, ki je bila mlinarica v Slovenski Bistrici, brala čudovite pravljice in bajke Pohorja, ki jih je napisal Tomažič. To bi lahko štel za prvo navdušenje. Pravo bogastvo se je skrivalo na našem podstrešju. Tam so bile skrite knjige ljudske knjižnice Slovenske Bistrice, da jih okupator ne bi uničil. Babica in moja mama, Marta Šuntner Pogorevc, sta me že kot osnovnošolca učili brati in kako ravnati s knjigami. Na koncu pa moram vendar povedati, da so me za poklic navdušili učitelji. Izpostavil bi zgodovinarja, prof. dr. Jožeta Koropca in univerzitetnega profesorja pa tudi arheologa Pahiča. Slednja sta me navdušila za odkrivanje lokalne zgodovine. Pri odkrivanju te sem naletel na kar nekaj krivic, ki so se dogajale ljudem, pa sem mislil, da bi jih bilo dobro o tem seznanjati.

6. Kako se vam je zdelo učenje na naši šoli? Kakšni so bili odnosi med učitelji, učenci in učitelji, morda učitelji starši?

Učitelji na Zgornji Ložnici smo vedno iskali načine, kako bi snov podajali na privlačen način in tako učili učence. To so učenci prepoznali in bilo jim je všeč. Kaj kmalu so znali ločiti bistvo od manj pomembnega – nekaj za »motivacijo« bi lahko rekel. Učitelji smo se med seboj razumeli in podpirali. Želeli smo, da se podružnica pokaže z uspehi, če prav je na deželi. Moram povedati, da nam je uspevalo! Vsak uspeh je bil v bistvu skupni uspeh. Učenci so nas učitelje imeli radi, ker so čutili, da nas skrbijo njihove težave. To vidim tudi danes, ko nas prijazno pozdravijo in ko z nami spregovorijo o tem, kako je bilo nekoč ... Težave smo s starši vedno reševali na prijazen način. To še danes povedo. To je za nas učitelje pohvala in nagrada za opravljeno delo.

7. Ali ste v času vašega službovanja zaznali napredek na področju poučevanja? Nam lahko to opišete s primeri?

Pri predmetih kot ji bilo spoznavanje narave smo izvajali veliko praktičnega pouka: cepljenje dreves, gojenje sadik na vodni blazini, kar danes počnejo velike vrtnarije, itd. V spominu so mi ostali tudi računalniki, ki smo jih dobili od podjetja IMPOL. Bili so še vredni, le spomina so imeli premalo pa so jih v podjetju odpisali. Mi pa smo na njih vadili pisanje besedila. Seveda je bila programska oprema takrat skromna in ni nudila takšnih možnosti, kot danes.

8. Ste zelo zaslužni za to, da Ložničani dobro poznamo svojo preteklost. Kaj vas je vzpodbudilo, da ste pričeli odkrivati zgodovino našega kraja? Kako ste se lotili raziskovanja? Katere metode ste uporabili?

Ko sem odhajal v službo na Zgornjo Ložnico, so me doma opomnili, da sta tam živela prvi potujoči knjižničar Lovro Stepišnik (pokopan v Slovenski Bistrici) in narodni buditelj, zdravnik dr. Josip Vošnjak, izjemni duhovniki in učitelji. Spoznal sem, da Ložničanom manjka samozavest (ne domišljavost!) in poznavanje domače zgodovine, ki je bogata, kot lahko vidimo to danes. Pa sem začel z učenci najprej na venčeseljskem pokopališču. Uvedli smo zvezek z naslovom Zgodovina moje domačije in vanj vpisovali vse, kar smo odkrili:

- ljudske pesmi;
- stare fotografije, razglednice;
- stare običaje: pustne šeme, naše domače »kurente«, ki se razlikujejo od ptujskih, koledovanje, tepešnico, božičnico, tri kralje ...

Pri tem moram poudariti, da brez podpore tako učencev kot njihovih staršev in starih staršev, ne bi mogel toliko odkriti. Lahko bi rekel, da je to bil naš projekt.

Metode, ki smo jih pri uporabljali pri odkrivanju, so bile iskanje in branje starih pisarij, razglednic, slik, razgovori ali intervjuji, kot je tale s starimi starši, starimi tetami, obiski starih hiš ...

9. Katere vire ste najbolj uporabljali?

Največ sem uporabljal stare dokumente, predmete, orodje in slike. Pri odkrivanju so mi prišle zelo prav stare fotografije šolskih razredov. Kot zanimivost bi omenil zbiralne akcije starega papirja. Med starim papirjem sem večkrat odkril kaj zelo uporabnega, recimo pomembne dokumente, spominske knjige na šolske dni. Vse to je predstavljalo mozaike pri sestavljanju in pridobivanju celotne slike dogajanja v preteklosti. Seveda sem veliko presedel v mariborskem in ptujskem arhivu, kjer sem večkrat odkril pisane dokumente o Slovenski Bistrici in Zgornji Ložnici. Napravil sem kopije in nato skupaj z učenci odkrival, kaj piše o naših krajih. Seveda pa so tudi meni pomagali prijatelji zgodovinarji in geografi. Izpostavil bi prof. dr. Jožeta Koropca in arheologa Pahiča. Kot zanimivost bi povedal, da so se dostikrat moji prijatelji oglašali pri moji mami, ki jim je pomagala pri prevodih iz stare nemščine. Za te stare pisarije je bila pravi specialist.

10. Danes se v šoli veliko uporablja računalnik. Kaj ste vi uporabljali pri pouku, da ste lahko nazorno prikazali stvari učencem? Ste z učenci izvajali tudi terensko delo ali ste bili zgolj v učilnici?

Seveda računalnikov ni bilo. Veliko je bilo praktičnih znanj. Tudi tedaj smo učencem ponujali izlete, ekskurzije, prav tako tudi interesne dejavnosti: pevski zbor, folkloro, dramski krožek, pohode v naravo, športni krožek, narodopisni krožek ...

11. Je bila prehrana vselej urejena na šoli? Katera malica je Vam najbolj ostala v spominu?

Na začetku mojega dela je bila na šoli organizirana samo malica. Ko je bilo uvedeno »podaljšano bivanje«, se je pojavila še ena malica, lahko bi jo imenoval »malo kosilo«. Kmalu za tem pa se je začelo kuhati kosila. Učenci in učitelji smo najraje jedli enolončnice. Te so kuharice skuhale tako dobre, kot doma ali še bolje. Še posebej so se izkazale za praznike. Tedaj smo jedli čudovite »buhtle«, pustne »krape«, včasih tudi potico. Šolske kuharice so bile vedno izredno iznajdljive, prave mojstrice svojega poklica. Učenci so jih imeli radi.

12. Kakšen pomen ima za vas šola v tako majhnem kraju kot je Zgornja Ložnica? Kako vidite šolo na Zgornji Ložnici v prihodnje?

Šola je leta 1881 prinesla na Zgornjo Ložnico pismenost in zavedanje, da če ne bi bilo šole, bi se kraji krčili, na dolgi rok praznili. Zgornja Ložnica bi brez šole usahnila. Hvala vsem, ki so si prizadevali, da šola ostane in se širi. Spomnimo se na kraje v naši okolici, ki so jo izgubili (npr. Lokanja na Pohorju, Studenice ...).

Pomembno vlogo pri nastanku šole na Zgornji Ložnici je imel dr. Josip Vošnjak, ki je bil pomemben dejavnik in pobudnik pri nastajanju šole na Tinju. Nekaj časa je bila šola v šolski baraki, saj se zaradi nasprotovanja vodilnih v okraju Poljčane na Zgornji Ložnici ni nič gradilo. Šola je zgorela in po osvoboditvi leta 1945, ko sta se vrnila slovenska učitelja Stane in Hedvika Povh, je nova oblast ukazala, da morajo z udarniškim delom vsi krajanje pomagati počistiti pogorele ostanke nekdanje ložniške šole. Učitelj Stanko Povh je bil rojen na Zgornji Ložnici, po materi Ložničan, zato se je še posebej zavzel za kraj. Počutil se je Ložničana.

Ko je nastal okraj Maribor-okolica, so na Zgornjo Ložnico pričeli prihajati razni nadzorniki, prijatelji učitelja Povha. Ti so pregovarjali in pregovorili okrajno oblast, da Zgornja Ložnica potrebuje zidano šolo. In so jo tudi sezidali. Pa tudi učiteljski blok, kateri danes ne služi več svojemu namenu.

Šola na Zgornji Ložnici ima velik pomen. Predstavlja kulturno in intelektualno središče in stičišče. Tukaj, v njenih prostorih, delujejo različna društva. Dokler bo šola, bo imel kraj prihodnost. Sedaj je na Zgornji Ložnici vseh devet razredov, kar kaže na svetlo prihodnost kraja. Kraj se širi in živi. In dovolite, da sklenem: Sedanji trenutek živi iz preteklosti za jutrišnji dan.

6 RAZPRAVA

Do dobljenih podatkov smo prišli z anketnim vprašalnikom, intervjujem ter brskanjem po literaturi in drugih virih. Veliko težav smo imela s pisnimi viri, saj je literature na to temo zelo malo, zato smo morali veliko informacij pridobiti s pomočjo časopisnih virov. Zaradi tega nama je bil v pomoč intervju z gospodom Edmundom Pogorcem, bivšim učiteljem in vodjo podružnice na Zgornji Ložnici.

Na podlagi pridobljenih rezultatov ugotavljamo, da so dobljeni rezultati v skladu z našimi pričakovanji. Te želimo predstaviti s pomočjo hipotez, ki smo si jih zastavili na začetku naloge.

6.1 VREDNOTENJE HIPOTEZ

1. hipoteza: **Šola na Zgornji Ložnici je ena od najstarejših organiziranih šol v Občini Slovenska Bistrica**

To hipotezo ovržemo. Po pregledu literature smo ugotovili, da organizirano šolstvo na Zgornji Ložnici spada med mlajše šole v bližnji okolici. V mestu Slovenska Bistrica se šolstvo pojavlja že v 17. stoletju, prav tako starejše šole zasledimo v Poljčanah, Laporju ...

2. hipoteza: **Pogoji za izvajanje šolskega pouka so bili skozi čas vedno boljši.**

To hipotezo v celoti potrdimo. Na podlagi pisnih virov in izdelane makete potrjujemo, da se je šolski prostor na Zgornji Ložnici skozi čas razvijal. Samo v obdobju med letoma 1944–1955 je potekal v baraki. Po letu 1955 beležimo konstanten razvoj šolskega prostora. Leta 2004 je bila zadnja večja dozidava, 2016 nov vrtec in 2018 energetska obnova šole.

3. hipoteza: **Okolje, starši in učenci so bili v preteklosti s šolo bolj povezani.**

To hipotezo delno potrdimo. Odnos med okoljem in šolo se skozi čas ni bistveno spremenil. Rezultati ankete so pokazali, da odnos med krajem in šolo ostaja zgleden.

4. hipoteza: **Največ podatkov bomo pridobili s pomočjo šolske kronike.**

To hipotezo v celoti potrjujemo. Največ podatkov smo pridobili s pomočjo šolske kronike, lokalnega časopisa Panorama in seveda iz intervjuja z g. Edmundom Pogorcem.

5. hipoteza: **V preteklosti je poučevalo na osnovni šoli Zgornja Ložnica več učiteljev kot učiteljic.**

To hipotezo ovržemo. Do konca prve svetovne vojne je bil na Zgornji Ložnici prevladujoč moški učiteljski kader, po drugi svetovni vojni pa se močno poveča število učiteljic.

7 ZAKLJUČEK

Z raziskovalno nalogo smo zadovoljni, ker smo bolje spoznali zgodovino naše šole in kraja, kar je bil tudi cilj, ki smo si ga zadali na začetku leta. Skozi leto smo odkrivali različne podatke o naši šoli, za katere prej nismo slišali (kot na primer: da je včasih na naši šoli učilo več učiteljev kot učiteljic, danes pa je ravno obratno). Upamo, da bomo lahko predstavili našo raziskovalno nalogo na naši šoli, saj želimo, da tudi drugi učenci naše šole poznajo zgodovino in pomen šole. Na koncu bi radi opozorili na dejstvo, da šola ostaja kulturno-izobraževalno središče kraja.

Z rezultatom naloge smo zadovoljni, saj menimo, da smo z njo prispevali k boljšemu razumevanju pomena šole v kraju.

Na podlagi ugotovitev raziskovalne naloge predlagamo naslednje:

- da lokalna skupnost (tako občina kot krajevna skupnost) še naprej posodablja šolski prostor na Zgornji Ložnici in tako omogoča kraju prihodnost.

Za nadaljnje raziskovanje pa predlagamo sledeče:

- Primerjava s podobno velikim šolami.
- Ugotavljanje osveščenosti krajanov glede vsebin, ki jih ponujata šola in lokalna skupnost.
- Spremljanje kakovosti pouka.

8 VIRI IN LITERATURA

Knjižni viri:

Pogorevc E., Več avtorjev.(1982). Iz šolskih kronik. Bistriški zbornik I. (str. 329-342). Slovenska Bistrica. Skupščina občine in Kulturna skupnost Občine Slovenska Bistrica.

Pogorevc E..(1990). Utrinki iz zgodovine Venčeslja. Bistriški zbornik II. (str. 363-381). Slovenska Bistrica. Skupščina občine in Kulturna skupnost Občine Slovenska Bistrica.

Koropec J. (1982). Svet okoli Slovenske Bistrice do leta 1700. Bistriški zbornik I. (str. Str. 91-161.). Slovenska Bistrica. Skupščina občine in Kulturna skupnost Občine Slovenska Bistrica.

Vošnjak J. (1982) Spomini (Uredil Vasilij Melik). Slovenska matica. Ljubljana.

Arhivski viri:

Šolska kronika številka 1–16 (16 zvezkov)

Spletni viri:

Slika 1-7:

http://www.osposlb.si/cgibin/stran.pl?templ=0&izris=pisiHTML&jezik=slo&id=5&st_strani=2,
prevzeto dne 12.1.2021.

Intervju:

- Intervju z g. Pogorevcem, upokojenim učiteljem in vodjo podružnice, ki je 40 let poučeval in odkrival zgodovino kraja na Zgornji Ložnici, dne, 14. januarja 2021.

Časopisni viri:

N.Č. (2003). Zgornja Ložnica: »Olajšanje!«. PANORAMA, 47 (588), str. 4

Pogorevc E. (2003). Zgornjeložniške sanje se uresničujejo. PANORAMA, 45 (588), str. 9

Pogorevc E. (2004). Zgornjeložniška šola hitro raste . PANORAMA, 16 (608), str. 7

PRILOGA A: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA STARŠE IN STARE STARŠE

Pozdravljeni! Smo Gašper Dovnik, Timotej Kos in Teo Šteinfelser, učenci Osnovne šole Pohorskega odreda Slovenska Bistrica, Podružnica Zgornja Ložnica. V letošnjem šolskem letu pod mentorstvom profesorjev Mirana Lovrenčiča in Primoža Rajha pripravljamo raziskovalno nalogo z naslovom **140 let šolstva na Zgornji Ložnici**. Podatki, ki jih bomo pridobili, bodo uporabljeni v raziskovalne namene in za izdajo zbornika ob tej priložnosti,

Starost.

- a) 25–35 let
- b) 36–50 let
- c) 51–65 let
- d) nad 66 let

Spol.

- a) moški
- b) ženski

1. Katerega leta ste pričeli s šolanjem v Osnovni šoli na Zgornji Ložnici? Koliko let ste obiskovali šolo na Zgornji Ložnici?

-
2. Kako vidite oziroma ocenjujete pomen šole v kraju v času, ko ste vi obiskovali šolo?

- a) Vzgojno – izobraževalna ustanova
- b) Kulturno in učno središče kraja
- c) Stičišče znanja, kulture in druženja

3. Kakšen pomen ima šola v kraju danes?

- a) Vzgojno-izobraževalna ustanova
- b) Kulturno in učno središče kraja
- c) Stičišče znanja, kulture in druženja

4. Kakšne spomine imate na šolo (dogajanje na šoli, učitelje, učence ...)

- a. Prijetne
 - b. Neprijetne
 - c. Se kaj dosti ne spominjam
- Drugo_____

5. Kako bi ocenili odnos? (obkrožite na desni)

UČITELJ – UČENEC
UČITELJ – STARŠI

POMANJKLJIV – DOBER – ODLIČEN
POMANJLKJIV – DOBER – ODLIČEN

6. Ali bi z nami želeli deliti kakšno zanimivo anekdoto, ki se vam je zgodila v času obiskovanja šole na Zgornji Ložnici?

7. Kakšna je bila šolska prehrana v času obiskovanja šole? Katera je bila vaša najljubša malica?

a) Hrana mi je bila všeč.

b) Hrana mi ni bila všeč

NAJLJUBŠA MALICA: _____

8. Kateri predmet vam je bil najbolj všeč? (Napišite.)

Hvala za sodelovanje.

PRILOGA B: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Pozdravljeni! Smo Gašper Dovnik, Timotej Kos in Teo Šteinfelser, učenci Osnovne šole Pohorskega odreda Slovenska Bistrica, Podružnica Zgornja Ložnica. V letošnjem šolskem letu pod mentorstvom profesorjev Mirana Lovrenčiča in Primoža Rajha pripravljamo raziskovalno nalogo z naslovom **140 let šolstva na Zgornji Ložnici**. Podatki, ki jih bomo pridobili, bodo uporabljeni v raziskovalne namene in za izdajo zbornika ob tej priložnosti,

Razred (napiši kateri razred obiskuješ)

Spol

- a) Moški
- b) Ženski

1. Kako bi ocenil odnos?(Obkroži)

UČITELJ – UČENEC

POMANKLJIV – DOBER – ODLIČEN

UČITELJ – STARŠI

POMANKLJIV – DOBER – ODLIČEN

2. Ali bi z nami želel deliti kakšno zanimivo anekdoto, ki se ti je zgodila v šoli?

3. Kako vidiš oziroma ocenjuješ pomen šole na Zgornji Ložnici?

- a) Vzgojno-izobraževalna ustanova
- b) Kulturno in učno središče kraja
- c) Stičišče znanja, kulture in druženja

4. Kako ti je všeč šolska malica? Katera je tvoja najljubša?

- a) Hrana mi je všeč.
- b) Hrana mi ni všeč

NAJLJUBŠA MALICA: _____

5. Kateri je tvoj najljubši predmet ?

Hvala za sodelovanje.